

**ГЛАВНА СЛУЖБА
ЗА РЕВИЗИЈУ ЈАВНОГ СЕКТОРА
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ**

78000 Бања Лука, Вука Караџића 4
Република Српска, БиХ
Тел: +387(0)51/247-408
Факс: +387(0)51/247-497
e-mail: revizija@gsr-rs.org

**Извјештај о проведеној финансијској ревизији
Фонда здравственог осигурања Републике Српске
за период 01.01-31.12.2018. године**

Број: РВ030-19

Бања Лука, 10.05.2019. године

САДРЖАЈ

I	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	1
	Извјештај о ревизији финансијских извјештаја	1
II	ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА	5
	Извјештај о ревизији усклађености	5
III	РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА	7
IV	КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ	8
V	ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ).....	9
	1. Увод	9
	2. Провођење препорука из претходног извјештаја	9
	3. Закључак о функционисању система интерних контрола.....	10
	4. Набавке.....	14
	5. Припрема и доношење буџета.....	18
	6. Финансијски извјештаји.....	20
	6.1. Извјештај о извршењу буџета.....	20
	6.1.1. Приходи и примици	20
	6.1.2. Расходи и издаци	22
	6.1.3. Разлика у финансирању	28
	6.2. Биланс успјеха	29
	6.2.1. Приходи	29
	6.2.2. Расходи.....	30
	6.2.3. Финансијски резултат	30
	6.3. Биланс стања.....	30
	6.3.1. Актива	30
	6.3.2. Пасива.....	35
	6.3.3. Ванбилансна евиденција.....	38
	6.4. Биланс новчаних токова	38
	6.5. Временска неограниченост пословања	39
	6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе	39
	6.7. Напомене уз финансијске извјештаје	40

I ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији финансијских извјештаја

Мишљење са резервом

Извршили смо ревизију финансијских извјештаја Фонда здравственог осигурања Републике Српске који обухватају: Биланс стања, Биланс успјеха, Извјештај о промјенама нето имовине, Биланс новчаних токова, Периодични извјештај о извршењу буџета и Периодични извјештај о извршењу по рачуноводственим фондовима са стањем на дан 31. децембар 2018. године и за годину која се завршава на тај дан. Ревизијом смо обухватили преглед значајних трансакција, образложења уз обрасце годишњих финансијских извјештаја и примјену рачуноводствених политика у ревидираном периоду.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, финансијски извјештаји Фонда здравственог осигурања Републике Српске истинито и објективно приказују, у свим материјално значајним аспектима, финансијско стање имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године; финансијску успјешност, токове готовине, као и извршење буџета за годину која се завршава на тај дан, у складу са прописаним оквиром финансијског извјештавања за јавни сектор важећим у Републици Српској.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и релевантним ISSAI стандардима ревизије 1200-1810. Наша одговорност за провођење ревизије детаљније је описана у пасусу Одговорност ревизора. Ревизију смо спровели у складу са ISSAI 30 - Етичким кодексом, испунили смо наше остале етичке одговорности и независни смо у односу на субјекта ревизије.

Сматрамо да су прибављени ревизијски докази, с обзиром на прописани оквир финансијског извјештавања довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше ревизијско мишљење о финансијском стању имовине, обавеза и извора и извршењу буџета.

Као што је наведено под тачком 3. извјештаја:

Усклађивање књиговодственог и стварног стања имовине и обавеза није извршено у складу са чланом 25. став 2. тачка 2 и 3 Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, односно попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године није извршен на начин да се врши евидентирање идентификованих, а непрокњижених пословних догађаја.

Као што је наведено под тачком 6.1.2.1. извјештаја:

Издаци за нематеријалну произведену имовину у износу од 47.239 КМ, погрешно су планирани и евидентирани на расходима за стручне услуге. Осим наведеног за исти износ је потцијењена нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми, а негативан финансијски резултат текуће године је исказан у већем износу. Наведено признавање улагања у нефинансијску имовину није у складу са чланом 92. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Расходи за пружање здравствених услуга у иностранству су потцијењени у најмањем износу од 348.921 КМ, као и обавезе према здравственим установама у иностранству. Наведени расходи који су извршени у 2018. години, нису евидентирани у обрачунском периоду у коме су и настали, што није у складу са чланом 90. став 2. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске

кориснике. За исти износ мање је исказан негативни Финансијски резултат текуће године, а разлика у финансирању је више исказана.

Као што је наведено под тачком 6.3.1.1. извјештаја:

Због погрешног евидентирања потраживања из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима, за износ од 45.371.254 КМ, потцијењена су потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату до годину дана, а прецијењена потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања. Наведено није у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Фонд здравственог осигурања Републике Српске у својим пословним књигама није евидентирао учешће у капиталу у износу од 237.708 КМ, па су за наведени износ потцијењени: акције и учешћа у капиталу и приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа. По овом основу негативан финансијски резултат текуће године исказан је више за исти износ. Наведено није у складу са Упутством о примјени међународног стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

Због погрешно евидентираних потраживања по основу судске пресуде за пословни простор у Требињу којом је потврђена валидност Уговора о продаји пословног простора, прецијењена су остала краткорочна потраживања и остали издаци у земљи за износ од 1.755.238 КМ. Наведено признавање потраживања није у складу са чланом 71. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Због наведеног, потцијењена је нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми за 1.274.510 КМ, као и расходи судских спорова за 480.728 КМ, а негативни финансијски резултат текуће године исказан је у мањем износу за 480.728 КМ.

Као што је наведено под тачком 6.3.3. извјештаја:

Ванбилансна евиденција је мање исказана за 12.000.000 КМ, због неевидентирања износа одобреног, а неповученог кредита, што није у складу са чланом 48. став 1. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Као што је наведено под тачком 6.7. извјештаја:

Напомене уз финансијске извјештаје нису у потпуности састављене у складу са MPC - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја и чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању за буџетске кориснике, јер нису објелодањене информације везане за потенцијалну имовину и потенцијалне обавезе по основу Споразума између Владе Републике Српске, Фонда здравственог осигурања Републике Српске и Fresenius Medical које се односе на условљени отпис обавеза и потенцијалну обавезу по основу затезних камата).

Временска неограниченост пословања

Фонд здравственог осигурања Републике Српске је у Напоменама уз финансијске извјештаје за период 01.01-31.12.2018. године објелоданио да нема значајних неизвјесности у вези са сталношћу пословања обзиром да је његова основна дјелатност пружање здравствене заштите осигураним лицима и да се финансирање врши из доприноса за здравствено осигурање.

Кључна питања ревизије

Кључна питања ревизије су она питања која су по нашем професионалном мишљењу, била најзначајнија у вршењу ревизије финансијских извјештаја за годину која се завршава на дан 31. децембар 2018. године. Ова питања смо размотрили у оквиру ревизије финансијских извјештаја као целине, а у формирању нашег мишљења не дајемо одвојено мишљење о тим питањима. Осим питања описаних у пасусу Основ за мишљење са резервом, нема других питања која треба објавити у извјештају о ревизији.

Одговорност руководства за финансијске извјештаје

Директор Фонда здравственог осигурања Републике Српске је одговоран за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја у складу са Међународним рачуноводственим стандардима за јавни сектор и Међународним стандардима финансијског извјештавања. Ова одговорност обухвата: осмишљавање, примјену и одржавање интерних контрола које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе настале усљед преваре и грешке; одговарајућа објелодањивања релевантних информација у Напоменама уз финансијске извјештаје; одабир и примјену одговарајућих рачуноводствених политика и рачуноводствених процјена које су примјерене датим околностима и надзор над процесом извјештавања.

Одговорност ревизора за ревизију финансијских извјештаја

Наш циљ је да стекнемо разумно увјеравање о томе да ли финансијски извјештаји, као целина, не садрже материјално значајне погрешне исказе узроковане преваром или грешком, као и да сачинимо и објавимо ревизијски извјештај, који садржи наше мишљење. Разумно увјеравање представља висок ниво увјеравања, али није гаранција да ће ревизија, која је извршена у складу са ISSAI стандардима ревизије увијек открити материјално значајне погрешне исказе када они постоје.

Погрешни искази могу настати као последица преваре или грешке и сматрају се материјално значајним ако, појединачно или заједно, могу утицати на економске одлуке корисника које се доносе на основу финансијских извјештаја.

Због чињенице да се ревизија спроводи провјером на бази узорка и да у систему интерних контрола и рачуноводственом систему постоје инхерентна ограничења, постоји могућност да поједине материјално значајне грешке остану неоткривене.

Ревизија укључује спровођење поступака у циљу прибављања ревизијских доказа о износима и објелодањивањима датим у финансијским извјештајима. Избор поступака је заснован на ревизијском просуђивању и професионалном скептицизму, укључујући процјену ризика материјално значајних погрешних исказа у финансијским извјештајима, насталих усљед преваре и грешке. Приликом процјене ризика, ревизор разматра интерне контроле које су релевантне за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, у циљу осмишљавања ревизијских поступака који су одговарајући у датим околностима, али не у циљу изражавања одвојеног мишљења о ефективности интерних контрола. Ревизија такође укључује оцјену примијењених рачуноводствених политика утемељених на временској неограничености пословања и значајних процјена извршених од стране руководства, као и оцјену опште презентације финансијских извјештаја.

Изјављујемо да смо поступили у складу са релевантним етичким захтјевима у вези са независношћу. Остварили смо комуникацију са одговорним лицима субјекта ревизије у вези са планираним обимом и временским распоредом ревизије, кључним ревизијским питањима и другим важним питањима и значајним налазима ревизије, укључујући

значајне недостатке у систему интерних контрола који се могу идентификовати током ревизије.

Бања Лука, 10.05.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

II ИЗВЈЕШТАЈ ГЛАВНОГ РЕВИЗОРА

Извјештај о ревизији усклађености

Мишљење са резервом

Уз ревизију финансијских извјештаја Фонда здравственог осигурања Републике Српске за 2018. годину, извршили смо ревизију усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са значајним законским и другим прописима.

По нашем мишљењу, осим за наведено у пасусу Основ за мишљење са резервом, активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима Фонда здравственог осигурања Републике Српске за 2018. годину су, у свим материјално значајним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане.

Основ за мишљење са резервом

Ревизију усклађености смо извршили у складу са Законом о ревизији јавног сектора Републике Српске и ISSAI 4000 – Стандард за ревизију усклађености.

Вјерујемо да су прибављени ревизијски докази довољни и одговарајући и да обезбјеђују основ за наше мишљење о усклађености активности, финансијских трансакција и информација исказаних у финансијским извјештајима са прописима којима су регулисане.

Као што је наведено под тачком 5. извјештаја:

Планирање прихода по основу трансфера између буџетских јединица, није усклађено са планом буџетске јединице која врши трансфер Фонду здравственог осигурања Републике Српске (планирани су у већем износу за 13.616.800 КМ).

Планирање расхода по основу дознака за здравствено осигурање у износу од 11.500.000 КМ (средства распоређена II Ребалансом финансијског плана –буџета по основу Закључка Владе Републике Српске од 29.11.2018. године), није извршено у складу са чланом 90. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

План измирења пренесених обавеза из ранијег периода (као основ за планирање издатака за наведене обавезе у финансијском плану-буџету Фонда здравственог осигурања Републике Српске), није сачињен у складу са Упутством о садржају плана измирења неизмирених обавеза пренесених из претходног периода и извјештаја о реализацији плана. Фонд здравственог осигурања Републике Српске није Фискалном савјету Републике Српске подносио извјештај о реализацији наведеног плана, што није у складу са чланом 30а. Закона о фискалној одговорности.

Одговорност руководства за усклађеност

Поред одговорности за припрему и фер презентацију финансијских извјештаја, директор Фонда здравственог осигурања Републике Српске је такође одговоран да осигура да су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима у складу са прописима којима су регулисане.

Одговорност ревизора за ревизију усклађености

Поред одговорности да изразимо мишљење о финансијским извјештајима, наша одговорност подразумева и изражавање мишљења о томе да ли су активности, финансијске трансакције и информације исказане у финансијским извјештајима, у свим

материјалним аспектима, у складу са прописима којима су регулисане. Одговорност ревизора укључује обављање процедура како би прибавили ревизијске доказе о томе да ли је пословање Фонда здравственог осигурања Републике Српске обухваћено према дефинисаним критеријумима, усклађено са законским и другим прописима. Процедуре подразумијевају процјену ризика од значајних неусклађености са законима и прописима који регулишу пословање Фонда здравственог осигурања Републике Српске.

Бања Лука, 10.05.2019. године

Главни ревизор

Јово Радукић, с.р.

III РЕЗИМЕ ДАТИХ ПРЕПОРУКА

Препоруке везане за финансијске извјештаје

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се:

- 1) приликом провођења пописа имовине и обавеза поштују одредбе Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, као и одредбе Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза Фонда,
- 2) расходи признају у периоду у коме је обавеза и настала у складу са чланом 90. став 2. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,
- 3) прије евидентирања пословних догађаја из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима изврше: потпуна усаглашавања са Пореском управом Републике Српске, анализе намирења наплате дуга реструктурирањем дуга у акције и преносом имовине на Републику Српску и евидентирања сходно Упутству о примјени МРС ЈС 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси),
- 4) Биланс новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС ЈС 2 – Извјештај о новчаним токовима (параг. 21, 22 и 25) и
- 5) у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодањују све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијева члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја.

Препоруке везане за усклађеност пословања

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се:

- 1) извјештај о стању дуга и гаранцијама објављује у складу са чланом 72. став 2. и чланом 80. Закона о задуживању дугу и гаранцијама,
- 2) дефинише висина услуге за „магистрални рад“ – растварање сирупа, коју здравствене установе – апотеке фактуришу Фонду,
- 3) Извјештај о извршењу буџета сачињава у складу са чланом 22. Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета,
- 4) приликом спровођења процедура јавних набавки врши досљедна примјена одредби Закона о јавним набавкама и Правилника о поступку директног споразума,
- 5) планирање прихода по основу трансфера између буџетских јединица усклади са планом буџетске јединице која врши трансфер Фонду, а планирање расхода врши у складу са чланом 90. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике и
- 6) План измирења пренесених обавеза из ранијег периода сачињава у складу са Упутством о садржају плана измирења неизмирених обавеза пренесених из претходног периода и извјештаја о реализацији плана и о реализацији истог извјештава Фискални савјет Републике Српске.

IV КРИТЕРИЈУМИ ЗА РЕВИЗИЈУ УСКЛАЂЕНОСТИ

Прописи који су коришћени као критеријуми код ревизије усклађености:

- Закон о буџетском систему Републике Српске;
- Закон о фискалној одговорности у Републици Српској;
- Финансијски план - буџет и Ребаланс финансијског плана - буџета Фонда здравственог осигурања за 2018. годину;
- Закон о здравственом осигурању Републике Српске;
- Закон о здравственој заштити Републике Српске;
- Закон о задуживању, дугу и гаранцијама Републике Српске;
- Закон о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске;
- Закон о раду;
- Закон о јавним набавкама;
- Закон о доприносима;
- Закон о порезу на доходак грађана;
- Закон о рачуноводству и ревизији Републике Српске;
- Закон о Фонду солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјеце у иностранству;
- Закон о посебним начинима измирења пореског дуга;
- Закон о систему јавних служби;
- Закон о платама запослених у јавним службама Републике Српске;
- Посебан колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске;
- Појединачни колективни уговор за запослене у Фонду;
- Правилник о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима здравствених услуга у Републици Српској у 2018. години;
- Правилник о систему пореског књиговодства у Републици Српској;
- Правилник о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета;
- Упутство о начину пријема и евидентирања Уговора о цесији у Фонду;
- Уговори о пружању и финансирању примарног нивоа здравствене заштите у 2018. години;
- Уговори о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга;
- Правилник о начину и поступку контроле провођења уговора између Фонда и давалаца здравствених услуга;
- Упутство о процедурама праћења реализације закључених уговора између Фонда и добављача.

V ИЗВЈЕШТАЈ О ПРОВЕДЕНОЈ РЕВИЗИЈИ (НАЛАЗИ)

1. Увод

Фонд здравственог осигурања Републике Српске (у даљем тексту: Фонд) основан је Одлуком Скупштине Републике Српске од 27.07.1992. године, у складу са Законом о здравственом осигурању Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 18/99, 51/01, 70/01, 51/03, 57/03, 17/08, 01/09, 106/09 и 110/16), са сједиштем у Бањој Луци.

Према Обавјештењу Републичког завода за статистику о разврставању пословног субјекта по дјелатности од 26.12.2012. године, дјелатност Фонда је обавезно социјално осигурање.

Према Правилнику о организацији и систематизацији послова и радних мјеста, организациону структуру Фонда чине: Дирекција (Кабинет директора, Одјељење за интерну контролу, Одјељење за односе са јавношћу, Јединица за интерну ревизију), шест сектора и осам филијала организованих по територијалном принципу (Бања Лука, Приједор, Добој, Бијељина, Источно Сарајево, Зворник, Требиње и Фоча) које у свом саставу имају пословнице и експозитуре.

Органи Фонда су: Надзорни одбор, Управни одбор и директор.

Финансирање обавезног здравственог осигурања врши се из средстава доприноса за обавезно и проширено здравствено осигурање, из буџета, донација, по конвенцијама и других средстава у складу са законом.

Фонд обавља пословање преко властитих рачуна отворених код пословних банака и има статус буџетског корисника чија главна књига није у саставу Главне књиге трезора.

Фонд је у року који је прописан законом доставио примједбе на Нацрт извјештаја о проведеној финансијској ревизији за период 01.01-31.12.2018. године. Наведене примједбе нису имале утицаја на налазе и мишљење за финансијске извјештаје и усклађеност пословања.

Препоруке дате у овом извјештају, у циљу њиховог наглашавања, болдоване су и писане италиком словима.

2. Провођење препорука из претходног извјештаја

Главна служба за ревизију јавног сектора Републике Српске провела је финансијску ревизију Фонда за 2017. годину и том приликом је дато једанаест препорука, од којих се девет односи на финансијске извјештаје, а двије на усклађеност пословања.

У складу са чланом 21. став (3) Закона о ревизији јавног сектора Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број: 98/05 и 20/14), Фонд је 21.09.2018. године доставио Акциони план активности на реализацији препорука по извјештају о проведеној финансијској ревизији Фонда здравственог осигурања Републике Српске за период 01.01-31.12.2017. године. До завршетка ове ревизије Фонд није сачинио Извјештај о реализацији препорука по наведеном акционом плану.

Након проведених испитивања утврђено је да је од девет препорука датих за финансијске извјештаје пет препорука проведено, три су дјелимично проведене, а једна препорука није проведена.

Препоруке која се односе на финансијске извјештаје:

Препорука да се књига улазних фактура успостави и води у складу са члановима 11. ставови 6. и 7 и 12. став 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15), није проведена.

Препорука да се приликом провођења пописа имовине и обавеза поштују одредбе прописане чланом 18. став 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и члановима 17. став 7. и 20. став 1. тачке 3. и 5. и став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16) је дјелимично проведена, јер је у Извјештају о попису потраживања и обавеза наведено да салдо неусаглашених потраживања износи 1.001.845 КМ и салдо неусаглашених обавеза 13.459.381 КМ, а да за иста нису дата адекватна образложења и извјештај о попису није достављен надлежном органу у прописаном року.

Препорука да се Биланс новчаних токова сачињава у складу са МРС - ЈС 2 Извјештаји о новчаним токовима и чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) дјелимично је проведена. Код сачињавања Извјештаја о новчаним токовима за 2018. годину, отклоњене су неправилности које су констатоване у претходном ревизорском извјештају, међутим у истом нису правилно исказани одливи по основу пословних и инвестиционих активности. (објашњено код тачке 6.4. овог извјештаја).

Препорука да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијева члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја дјелимично је проведена, јер нису презентована у потпуности неусаглашена стања потраживања и обавеза на дан пописа и разлози зашто усаглашавање није извршено у складу са чланом 18. тачка 3. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 17. став (7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза и нису објављене све информације о потенцијалној имовини и потенцијалним обавезама.

Након проведених испитивања утврђено је да је од двије препоруке дате за усклађеност пословања једна препорука проведена, а једна дјелимично проведена.

Препоруке које се односе на ревизију усклађености:

Препорука да се прати реализација уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе тј. испоруке лијекова, санитетског и другог материјала за сваку здравствену установу посебно у складу са Упутством о процедурама праћења реализације закључених уговора између Фонда и добављача у функцији рационалнијег трошења залиха и стварања оптималног нивоа залиха, дјелимично је проведена. Фонд је предузео активности на изради софтверске подршке, у информационом систему на модулу национални пројекти отворен је пројекат 37 – стратешки материјали у оквиру којег ће се уносити уговори за стратешки материјал те ће се пратити реализација истих.

3. Закључак о функционисању система интерних контрола

Правилником о организацији и систематизацији послова и радних задатака који је донесен у септембру 2018. године, са двије измјене до краја 2018. године систематизована су радна мјеста за 841 извршиоца. На дан 31.12.2018. године запослено је 755 лица од чега 693 извршиоца на неодређено вријеме и 62 лица на одређено вријеме од којих је 10 приправника.

Током године радни однос је засновало 40 извршилаца на неодређено вријеме и 47 извршилаца на одређено вријеме (од чега 35 због тренутних потреба процеса рада и 12 приправника). У ревизорском извјештају за 2017. годину, дата је препорука да се интерним актом дефинишу услови и начин запошљавања у Фонду. По наведеној препоруци директор Фонда је у 2019. године донио Упутство о условима и начину пријема радника у радни однос у Фонду. За 35 запослених радника који су прешли из радног односа на одређено вријеме у радни однос на неодређено вријеме, постојала је сагласност Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске приликом заснивања радног односа на одређено вријеме, као и приликом сваког продужења уговора о раду на одређено вријеме. Од наведеног броја за 29 запослених није тражено одобрење Министарства за пријем на неодређено вријеме, како је дефинисано тачком 2. Закључка Владе Републике Српске из 2015. године.

У току 2018. године од запослених радника на неодређено вријеме радни однос је престао за 19 радника (осам лица је пензионисано, девет лица је радни однос раскинуло споразумно, а за два лица је утврђено мировање права из радног односа због именовања на јавну функцију).

Вршиоци дужности чланова Надзорног одбора именовани су у 2015. години („Службени гласник Републике Српске“, број 37/15), а вршилац дужности директора Фонда именован је у 2016. години („Службени гласник Републике Српске“, број 97/16), до окончања поступака јавне конкуренције. До окончања ревизије нису покренути поступци јавне конкуренције.

На основу рјешења Владе Републике Српске из 2016. године именован је Управни одбор Фонда у саставу од девет чланова, како је дефинисано чланом 48. Закона о здравственом осигурању и чланом 15. Статута Фонда здравственог осигурања („Службени гласник Републике Српске“, број 94/18). Број чланова управног одбора који је дефинисан наведеним актима (девет чланова), није у складу са чланом 16. Закона о систему јавних служби („Службени гласник Републике Српске“, број: 68/07, 109/12 и 44/16), гдје је дефинисано да управни одбор има три или пет чланова.

Како је констатовано и у претходном ревизорском извјештају Фонда везано за Правилник о коришћењу здравствене заштите изван Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 68/11 и 72/12) донесена је Одлука Уставног суда Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 39/16) којом је утврђено да члан 26. Закона о здравственом осигурању није у сагласности са Уставом Републике Српске, јер задире у основне уставне принципе и повређује начело подјеле власти (члан 26. гласи: коришћење здравствене заштите у иностранству регулише Фонд својим актима у складу са законом), као и чланови 25. и 26. став 2. овог правилника. Фонд је упутио иницијативу за измјену члана 26. Закона о здравственом осигурању Народној скупштини Републике Српске у 2016. години, Законодавном одбору и надлежном скупштинском радном тијелу - Одбору за здравство, рад и социјалну политику, те Влади Републике Српске. Након иницијативе, Фонд се у току 2017. године обраћао Народној скупштини Републике Српске и ресорном министарству, ради предузимања активности за које су надлежни, указујући да је коришћење здравствене заштите у иностранству веома важан сегмент права на здравствену заштиту, али измјене и допуне Закона о здравственом осигурању нису извршене до краја ревизије. Обзиром да није извршено усклађивање спорне одредбе Закона о здравственом осигурању са Одлуком Уставног суда из 2016. године, поступања у вези коришћења здравствене заштите изван Републике Српске врше се на начин како је то дефинисано одредбама Закона о здравственом осигурању Републике Српске и Правилника о коришћењу здравствене заштите изван Републике Српске које су и биле на снази и прије доношења Одлуке Уставног суда Републике Српске.

Фонд није у „Службеном гласнику Републике Српске“ објавио извјештај о стању дуга и гаранцијама, што није у складу са чланом 72. став 2. и чланом 80. Закона о задуживању дугу и гаранцијама („Службени гласник Републике Српске“, број: 71/12, 52/14 и 114/17).

Дио фактура из иностранства које су евидентирани у главну књигу Фонда нису евидентирани у књигу протокола или нису потписане од лица овлашћених за контролу књиговодствених исправа, што није у складу са чланом 8. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске.

Правилник о накнади трошкова превоза код доласка на посао и повратка с посла за запослене у Фонду из 2017. године са двије измјене којим је дефинисано да право на трошкове превоза не припада запосленом који има право на употребу службеног возила, није у складу са чланом 17. став (1) тачка а) Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 66/18) и чланом 3. став (1) тачка 2) Посебног колективног уговора за запослене у јавним службама Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 61/14). Запослени за долазак на посао и повратак са посла имају право на накнаду трошкова превоза, а не право на употребу службеног возила у сврху доласка и одласка с посла. У току 2019. године извршено је усклађивање наведеног акта и сходно томе није дата препорука.

Књига улазних фактура у Фонду није сачињена у складу са чл. 11. ставови 6. и 7 и 12. став 5. Закона о рачуноводству и ревизији Републике Српске, јер не садржи датум пријема фактуре, што је констатовано и у претходном ревизорском извјештају.

Услуга за „магистрални рад“ – растварање сирупа у износу од 1,10 КМ по једној услузи коју Фонду фактуришу здравствене установе – апотеке, није дефинисана актима Фонда. По наведеној услузи у 2018. години евидентиран је износ од 72.760 КМ.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се:

- **извјештај о стању дуга и гаранцијама објављује у складу са чланом 72. став 2. и чланом 80. Закона о задужењу дугу и гаранцијама и**
- **дефинише висина услуге за „магистрални рад“ – растварање сирупа, коју здравствене установе – апотеке фактуришу Фонду.**

Правилником о информисању у Фонду здравственог осигурања Републике Српске, уређен је начин интерног и екстерног информисања (осигураника, државних органа и институција, пословних партнера и јавности) о пословним активностима Фонда.

У Фонду је организована Јединица за интерну ревизију која је за свој рад директно одговорна директору Фонда. На бази процјене ризика урађен је Стратешки план интерне ревизије који је одобрен од стране директора Фонда. Планом интерне ревизије за 2018. годину планирано је и урађено 18 ревизија (на захтјев руководиоца Фонда, накнадно је планирана и урађена још једна ревизија). Такође, вршено је континуирано праћење реализације датих препорука интерне ревизије и консултантске активности свим секторима Фонда. У извјештајима Јединице за интерну ревизију указано је на одређене неправилности, као и слабости интерних контрола (у што се и ревизија увјерила) и дате су препоруке за отклањање истих. Сви руководиоци организационих јединица (ревидираних сектора) нису доставили Акционе планове за отклањање неправилности, односно реализацију датих препорука, што није у складу са чланом 32. став 1. Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 91/16). У годишњем извјештају интерне ревизије је наведено да је од укупно 69 датих препорука, проведена 31 препорука, а 38 препорука није проведено.

Осим Јединице за интерну ревизију у Фонду је организовано Одјељење за интерну контролу које је такође за свој рад директно одговорно директору Фонда. У надлежности наведеног одјељења, између осталог, је и оперативно спровођење активности координације у вези са системом интерних финансијских контрола у Фонду, сачињавање приједлога плана за успостављање и развој финансијског управљања и контроле у Фонду, спровођење активности везаних за доношење и измјену Стратегије управљања ризицима, као и контрола правилне примјене закона, прописа и интерних аката и састављање извјештаја о функционисању система интерних контрола у свим организационим јединицама Фонда.

На основу одредби Закона о систему интерних финансијских контрола у јавном сектору и Упутства о начину и поступку успостављања и спровођења система финансијског управљања и контроле („Службени гласник Републике Српске“, број 99/17) Фонд је донио:

- Одлуку о именовању одговорног лица које је задужено за успостављање, спровођење и развој финансијског управљања и контроле и дописом обавијестио Централну јединицу за хармонизацију финансијског управљања, контроле и интерне ревизије;
- План рада за успостављање и развој система финансијског управљања и контроле за 2018. годину;
- Регистар ризика;
- Стратегију управљања ризицима;
- Књигу пословних процеса (након извршеног пописа и описа пословних процеса у Фонду) и
- Полугодишњи и Годишњи извјештај о систему финансијског управљања и контроле који су достављени Централној јединици за хармонизацију финансијског управљања и интерне ревизије (саставни дио Годишњег извјештаја чини Изјава директора Фонда о планираним мјерама за успостављање недостигнутог нивоа развоја система интерних финансијских контрола).

Фонд није донио Методологију за спровођење плана за успостављање и развој система финансијског управљања и контрола. Једна од активности на успостављању и спровођењу финансијског управљања и контроле јесте и одређивање визије, мисије (односи се на разлог постојања и дјелатност Фонда) и циљева Фонда, што је учињено доношењем Стратешког развојног плана Фонда за период 2014-2018. Наведеним актом (као и другим актима) нису процијењени ризици за стратешке и средњорочне циљеве. Доношењем Регистра ризика и Стратегије управљања ризицима, процијењени су ризици који могу утицати на оперативне циљеве Фонда.

Од стране Сектора за здравство и контролу, у ревидираној години, вршене су контроле које се односе на контролу примарне, секундарне и терцијарне здравствене заштите и контролу трошкова лијекова. У складу са одредбама Правилника о начину и поступку контроле провођења уговора („Службени гласник Републике Српске“, број 21/14) контрола уговора закључених између Фонда и давалаца здравствених услуга врши се у здравственим установама (јавним и приватним) са којима Фонд има закључене уговоре.

Попис имовине и обавеза на дан 31.12.2018. године није у потпуности организован и извршен у складу са Правилником о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза („Службени гласник Републике Српске“, број 45/16) - у даљем тексту: Правилник о попису, јер:

- усклађивање књиговодственог и стварног стања није извршено у складу са чланом 25. став 2. тачке (2) и (3). Правилника о попису на начин да се изврши евидентирање идентификованих, а непрокњижених пословних догађаја. Односи се на сљедеће: за одређене здравствене установе у обрачунском периоду нису евидентирани све фактуре по основу услуга извршених у 2018. години, а које су испостављене почетком 2019. године и евидентирани у 2019. години; није усклађено књиговодствено са стварним стањем нефинансијске имовине у сталним средствима у припреми за износ од 1.274.510 КМ, везано за поступања након доношења пресуде Окружног суда у Бања Луци у вези Уговора о продаји некретнина - пословног простора у Требињу; нису пописане све акције фонда и имовина са којом су намирена пореска потраживања - на основу података из Извјештаја из Јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним доприносима за период 01.01-31.12.2018. године Пореске управе Републике Српске који се односе на други начин намирења потраживања, као и дио одобреног, а неповученог кредита који треба да се евидентира у ванбилансној евиденцији,
- Извјештај пописне комисије за попис потраживања и обавеза достављен је Управном одбору Фонда 27.02.2018. године када је и усвојен, а Извјештај комисије за попис основних средстава, ситног инвентара, радних одијела, ауто-гума, материјала, стратешких залиха и новчаних средстава је достављен у року али је исти измијењен и допуњен Анексом који је усвојен од стране УО Фонда 27.02.2019. године, што није у складу са чланом 20. став 2. Правилника о попису којим је дефинисано да се извјештаји пописних комисија достављају надлежном органу најкасније мјесец дана прије истицања рока за припрему и презентацију годишњег финансијског извјештаја (за Фонда то је 31.01.). Наведена неправилност је констатована и у претходном ревизорском извјештају и
- приликом пописа грађевинских објеката и земљишта, комисије за попис у појединим филијалама исти нису вршиле на основу података преузетих из документације која одражава екстерну потврду власништва, са јасном назнаком на пописним листама да ли постоји хипотека над наведеним средствима (члан 14. став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза Фонда).

Препоручује се директору Фонда да обезбједи да се приликом провођења пописа имовине и обавеза поштују одредбе члана 20. став 2. и 25. став 2. тачке (2) и (3) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, као и одредбе прописане чланом 14. став 2. Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза Фонда.

У складу са Регистром ризика процеси везани за попис имовине и обавеза оцијењени су као високо ризични.

У појединим сегментима (наведеним у оквиру ове тачке) успостављени систем интерних контрола није функционисао на начин да је у потпуности обезбједио истинито и фер извјештавање и усклађеност пословања са важећим законима и прописима.

4. Набавке

План јавних набавки Фонда за 2018. годину донесен је 28.12.2017. године у вриједности од 167.860.893 КМ без пореза на додату вриједност (у даљем тексту ПДВ). Укупна планирана вриједност набавки за 2018. годину након три измјене и допуне

плана износи 348.468.132 КМ (без ПДВ-а) и то: за потребе Фонда у вриједности од 167.198.256 КМ без ПДВ-а (робе 1.386.775 КМ, услуге 165.533.749 КМ - од чега се на кредитно задужење односи износ од 163.850.838 КМ, неприоритетне услуге 121.899 КМ и радове 155.833 КМ) и за потребе здравствених установа у вриједности од 181.269.876 КМ без ПДВ-а (набавка лијекова и медицинских средстава). Без износа главнице кредитног задужења од 133.000.000 КМ, која је погрешно укључена у процијењену вриједност набавке кредитних средстава, укупна планирана вриједност набавки за 2018. годину износи 215.468.132 КМ.

У 2018. години закључени су оквирни споразуми/уговори за набавке укупне вриједности од 82.315.030 КМ (без ПДВ-а) и то: за потребе Фонда у вриједности од 31.740.099 КМ и за потребе здравствених установа (централизоване набавке) у вриједности од 50.574.931 КМ. Проведено је укупно 349 поступака јавних набавки и то: 28 отворених поступака у вриједности од 79.068.694 КМ, осам преговарачких поступака без објаве обавјештења у вриједности од 2.535.783 КМ, 19 конкурентских захтјева за достављање понуда у вриједности од 268.256 КМ, 234 директна споразума у вриједности од 365.955 КМ и 60 поступака набавки услуга из Анекса II дио Б у вриједности од 76.342 КМ.

Највећи дио нереализованих набавки (од укупно 130.694.944 КМ) односи се на набавке за потребе здравствених установа и то на поступке који нису ни започети, поништене поступке, као и поступке који су започети, али нису окончани (започети су крајем 2018. године), а најзначајније набавке које нису покренуте односе се на набавку: медицинских гасова за потребе здравствених установа 5.000.000 КМ, хране за здравствене установе 5.000.000 КМ, одлагање медицинског отпада 1.000.000 КМ, услуга сервисирања медицинске опреме 25.000.000 КМ, и услуга верификације мјерила у здравству 1.000.000 КМ. Најзначајније набавке које се покренуте у посљедњем кварталу 2018. године, а које су окончане у 2019. години односе се на набавку: лијекова са основне болничке листе 22.500.000 КМ, лијекова са листе за амбуланте породичне медицине 8.000.000 КМ, цитостатика 13.247.860 КМ, потрошног медицинског материјала 27.422.443 КМ и контрастних средстава 3.000.000 КМ. Такође није окончана набавка тракица за шук, ланцета и тест трака чија је процијењена вриједност 5.948.430 КМ (набавка је покренута у 2018. години али поступак није окончан због уложених жалби).

На основу процедура започетих у задњем кварталу 2017. године, у 2018. години су након окончања поступака јавне набавке, закључени оквирни споразуми у вриједности од најмање 65.288.628 КМ.

Ревизијским активностима обухваћени су проведени поступци јавних набавки у вриједности од 76.006.218 КМ (или 90% од вриједности уговорених набавки), односно 40 проведених поступака јавне набавке (или 12% од броја проведених поступака) и то: 18 отворених поступака (73.962.041 КМ), три преговарачка поступка без објаве обавјештења (1.877.536 КМ), три конкурентска захтјева за достављање понуда (95.831 КМ) и 16 директних споразума (70.683 КМ). Осим наведеног узоркована је и једна процедура јавне набавке (ограничени поступак) која је започета у 2017. години, а Оквирни споразум у износу од 22.980.819 КМ закључен је у 2018. години.

Правилник о поступку директног споразума није у потпуности усаглашен са стандардним моделом правилника о поступку директног споразума који је прописан од стране Агенције за јавне набавке Босне и Херцеговине (у дијелу који се односи на обавезу уговорног органа да прије него писмено затражи понуде, испита тржиште), што није у складу са чланом 90. Закона о јавним набавкама.

За набавке занатских радова које су се односиле на адаптацију и инвестиционо одржавање пословне зграде Фонда проведено је 15 процедура јавних набавки путем

директног споразума укупне вриједности од 60.088 КМ са ПДВ-ом и за набавке кеса за крв проведене су три процедуре директног споразума процијењене вриједности од 13.724 КМ са ПДВ-ом. Приликом провођења наведених процедура јавне набавке извршено је дијељење набавки, што није у складу са чланом 15. став 6. Закона о јавним набавкама.

Поступак јавне набавке услуга израде Студије о економској оправданости унапређења и функционалности постојећих капацитета радиолошке дијагностике и нуклеарне медицине у јавним здравственим установама у Републици Српској (процијењена вриједност јавне набавке је 25.000 КМ без ПДВ-а) покренут је процедуром Конкурентског захтјева за достављање понуда. Тачком 3.2.4. Тендерске документације, у дијелу који се односи на способност за обављање професионалне дјелатности – техничка и професионална способност, уговорни орган је захтијевао да понуђачи имају успјешно извршено најмање пет уговора (прије измјене ТД тражена су три уговора) чија вриједност није мања од 25.000 КМ. Наведеним условом за квалификацију онемогућено је понуђачима који имају успјешно реализован мањи број уговора чија је збирна вриједност 25.000 КМ или већа, да учествују у овом поступку, што има ограничавајући карактер на конкуренцију, што је дефинисано чланом 44. Закона о јавним набавкама. Такође уговорни орган као доказ способности за обављање професионалне дјелатности, није навео да се тражени уговори односе на период не дужи од три године, што није у складу са чланом 50. став 1. под а) Закона о јавним набавкама.

Процјена вриједности набавке банкарских услуга (163.850.838 КМ) није вршена у складу са чланом 15. тачка 5. Закона о јавним набавкама (у процијењену вриједност, осим камате и накнаде за обраду кредита, укључена је и главница). Процијењена вриједност је наведена и у Плану јавних набавки за 2018. годину.

У складу са Правилником о провођењу поступка заједничке јавне набавке и оснивања централног набавног органа („Службени гласник Босне и Херцеговине“, број 55/15) и чланом 6. Закључка Владе Републике Српске од 10.03.2016. године јавне набавке лијекова, медицинских средстава и апарата, здравствених услуга, осталог потрошног или другог санитетског материјала за потребе здравствених установа у Републици Српској, врше се путем централизованих јавних набавки. Фонд као централни набавни орган спроводи цјелокупну активност од израде плана јавних набавки, провођења поступка до закључења уговора и праћења његове реализације.

Набавке за потребе здравствених установа су специфичне, због неуређености тржишта лијекова и медицинских средстава у Босни и Херцеговини с једне стране и свог значаја како по вриједности тако и због специфичности потреба ради којих се спроводе. Да би се одређени лијек или медицинско средство ставили у промет предуслов је да су исти регистровани у Агенцији за лијекове и медицинска средства Босне и Херцеговине (упис у регистар медицинских средстава, односно дозвола за стављање у промет лијека на тржишту Босне и Херцеговине), а право на велепродају одређеног лијека или медицинских средстава имају понуђачи који су испунили услове дефинисане Правилником о условима за обављање промета лијековима на велико и који имају ауторизацију (потврда од стране произвођача лијека да велетрговац може да нуди његове производе и да исти одговарају траженој техничкој документацији) за стављање лијека или медицинског средства у промет. Произвођачи лијекова или медицинских средстава ауторизацију за одређени лијек или медицинско средство за одређено тржиште углавном дају само једном велетрговцу (овлаштену дистрибутеру) због чега изостаје жељена конкуренција (ограничен је број потенцијалних понуђача) тако да се у значајном броју случајева приликом спровођења процедуре јавне набавке лијекова и медицинских средстава понуда достави од стране само једног понуђача,

што представља велики ризик за уговорни орган да, у условима када су испоштоване све законске процедуре, мора прихватити понуђену цијену иако иста значајно одступа од реалне тржишне цијене. Једини заштитни механизам уговорног органа, у наведеним ситуацијама, јесте поништење процедуре јавне набавке уколико је понуђена цијена значајно већа од процијењене вриједности предмета набавке. Агенција за лијекове и медицинска средства на годишњем нивоу одређује максималне цијене регистрованих лијекова које представљају максималне велепродајне цијене по којима се ти лијекови могу прометовати. У случајевима када је на тржишту доступан само један регистровани лијек за који понуду доставља само један понуђач који има ауторизацију, често се дешавају ситуације да понуђач понуди максималну велепродајну цијену (што је по правилнику Агенције за лијекове и медицинска средства дозвољено) иако је иста била значајно нижа на претходним тендерима.

Наведено ограничење за сада се само односи на цијене лијекова, док таква ограничења нису уведена за цијене медицинских средстава, тако да је приликом провођења процедура јавних набавки медицинских средстава у контексту претходно наведеног, уговорни орган изложен значајном ризику да за резултат спроведене процедуре јавне набавке не добије реалну тржишну цијену медицинског средства.

За набавке потрошног медицинског материјала, ангажују се консултанти (углавном лица медицинске струке - љекари, специјалисти, субспецијалисти и сл.), који према члану 2. типског Уговора о дјелу састављају техничку спецификацију, учествују у одговорима на жалбе и дају додатна појашњења у току провођења поступка јавне набавке. Консултанти су вршили и процјену цијене код набавки потрошног медицинског материјала (ова обавеза није дефинисана одредбама наведеног уговора), а процјена цијене се углавном базира на цијени претходног тендера.

За процјену цијене лијекова и медицинских средстава у Фонду, задужена је служба за фармакологију. Процјена цијене се најчешће врши на бази цијена из претходних тендера и на максималној велепродајној цијени коју је прописала Агенција за лијекове и медицинска средства.

Набавка специфичних лијекова која је проведена у јулу/2018. године, подијељена је на 37 лотова, а укупна процијењена вриједност јавне набавке износи 9.987.506 КМ. У Записнику о прегледу и оцјени понуда за предметну набавку од 10.07.2018. године, констатовано је да за два лота понуђачи нису доставили понуду, један лот је поништен јер је понуда јединог понуђача за 30% већа од процијењене вриједности, за лот 17 (процијењена вриједност 66.943,80 КМ) од три достављене понуде најбоље рангирана понуда (33.604 КМ) је значајно мања од процијењене вриједности, а треће рангирана понуда је идентична процијењеној вриједности набавке од 66.943,80 КМ, такође и за лот 29 изабрана понуда (43.360 КМ) је значајно мања од процијењене вриједности (102.122 КМ), за лот 22 (набавка Ерлотиниб – филм таблета од 150 мг, процијењене вриједности од 393.366 КМ) достављене су три понуде, а понуда најбоље рангираног понуђача гласи на 786.732 КМ, а са урачунатим попустом који је дао понуђач иста износи 240.661 КМ (понуде остала два понуђача износе 248.803 КМ и 309.286 КМ). За 25 лотова достављена је понуда од стране само једног понуђача гдје је укупна вриједност достављених понуда 6.764.485 КМ, а њихова процијењена вриједност готово иста (6.764.691 КМ).

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се у складу са Законом о јавним набавкама отклоне неправилности везане за: примјену одговарајућег поступка јавне набавке (члан 15. став 6.), припрему тендерске документације (чланови 44. и 50. став 1.), процјену вриједности јавне набавке и Правилник о поступку директног споразума (члан 90.).

5. Припрема и доношење буџета

Финансијски план-буџет Фонда за 2018. годину донесен је у складу са буџетским календаром утврђеним Законом о буџетском систему Републике Српске и истим су планирани буџетски приходи и примици у износу од 760.091.000 КМ, као и буџетски расходи и издаци. Буџетски приходи планирани су у износу од 614.261.100 КМ и буџетски расходи у износу од 593.168.900 КМ, што је имало за резултат планирање бруто буџетског суфицита у износу од 21.092.200 КМ. Издаци за нефинансијску имовину планирани су у већем износу за 33.842.400 КМ од примитака за нефинансијску имовину (нето издатак за нефинансијску имовину), тако да је планирани буџетски дефицит износио 12.750.200 КМ. У висини планираног буџетског дефицита планирано је нето финансирање као резултат планираних примитака од задуживања и на тај начин су уравнотежени планирани буџетски расходи и издаци са планираним буџетским приходима и примацима.

У току 2018. године два пута је донесен ребаланс финансијског плана-буџета Фонда. Првим ребалансом, који је извршен у септембру, укупни приходи и примици као и расходи и издаци планирани су у износу од 788.370.500 КМ, гдје је у односу на првобитни буџет извршено повећање буџетских прихода и примитака за 28.279.500 КМ (као и буџетских издатака).

Најзначајније промјене/увећања односе се на увећање примитака од наплате датих зајмова од 15.929.500 КМ (посљедица пријевременог измирења обавеза Универзитетског клиничког центра Републике Српске по основу индиректних кредита) и обезбјеђење трансфера по основу члана 53. Закона о здравственом осигурању (12.829.000 КМ). Наведени трансфер представља недостајућа средства за обезбјеђење континуитета у финансирању здравствене заштите.

Другим Ребалансом Финансијског плана - Буџета Фонда здравственог осигурања за 2018. годину, укупни приходи са примацима, као и расходи са издацима планирани су у износу од 801.704.500 КМ.

Планирана буџетска средства (приходи и примици) односе се на: доприносе за социјално осигурање 550.775.100 КМ, непореске приходе 5.449.300 КМ, трансфере између различитих јединица власти 84.214.000 КМ, примитке од финансијске имовине и задуживања 158.701.800 КМ, примитке од нефинансијске имовине 200.300 КМ и остале примитке од 2.364.000 КМ.

Буџетски расходи и издаци планирани су за: расходе за лична примања 15.956.800 КМ, расходе по основу коришћења роба и услуга 3.667.500 КМ, дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања 594.443.600 КМ, расходе финансирања и друге финансијске трошкове и расходе трансакција размјене између или унутар јединица власти 9.044.000 КМ, расходе по судским рјешењима 2.785.000 КМ, трансфере између различитих јединица власти 500.000 КМ, издатке за нефинансијску имовину 34.798.100 КМ, издатке за отплату зајмова 8.984.000 КМ, издатке за отплату дугова према другим јединицама власти 99.388.000 КМ, остале издатке 28.387.500 КМ и остале издатке између и унутар јединица власти 3.750.000 КМ.

Главни разлог приступања изради новог ребаланса је значајна уплата дуга за доприносе од стране „Железница Републике Српске“ и Закључак Владе Републике Српске којим се Фонд задужује да, у оквиру Ребаланса буџета Фонда за 2018. годину обезбиједи додатна средства у укупном износу од 11.500.000 КМ, за финансирање несметаног рада ЈЗУ Универзитетског клиничког центра Републике Српске и ЈЗУ Болнице Источно Сарајево.

Ребалансом планирана средства, по наведеном Закључку Владе од 29.11.2018. године за финансирање несметаног рада јавних здравствених установа Универзитетски центар Републике Српске (10.000.000 КМ) и Болница Источно Сарајево (1.500.000 КМ),

немају карактер дознака по основу здравственог осигурања, како је дефинисано чланом 90. и 97. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике („Службени гласник Републике Српске“, број 98/16, 115/17 и 118/18).

У Фонду су након извршеног другог Ребаланса буџета за 2018. годину извршене прерасподјеле средстава у износу од 3.336.000 КМ, на основу Одлуке о прерасподјели (реалокацији) средстава у оквиру Ребаланса II Финансијског плана – буџета Фонда здравственог осигурања Републике Српске за 2018. годину.

Фонд је у новембру 2018. године (претходни је донесен у новембру 2017. године којим је за 2018. годину планирано измирење пренесених обавеза у износу од 25.274.417 КМ) донио План за измирење пренесених обавеза из ранијег периода на дан 31.12.2017. године, а исти је Фискалном савјету Републике Српске достављен 30.11.2018. године. Чланом 9. став 4. Закона о фискалној одговорности Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15 и 62/18) у измјени из јула/2018, дефинисани рок за доставу плана је 15. април текуће године. У плану је наведено да су укупне пренесене обавезе Фонда са 31.12.2017. године износиле 432.518.898 КМ од чега се на краткорочне обавезе односио износ од 242.967.851 КМ (најзначајније су: обавезе по основу услуга дијализе од 11.513.144 КМ; лијечења ван Републике Српске од 27.299.039 КМ; рефундације накнада плата за боловање преко 30 дана од 42.459.044 КМ, од чега се на обавезе настале до 31.12.2016. односи износ од 33.550.416 КМ; као и обавезе по основу ино-осигурања од 47.719.440 КМ). Од наведеног износа Фонд је до 30.09.2018. године измирио обавезе од 128.916.263 КМ, а за измирење преосталог износа обавеза дат је приједлог мјера и упућене су иницијативе Влади Републике Српске које имају за циљ обезбјеђење додатних извора финансирања. Фискални савјет Републике Српске је 07.12.2018. године дао мишљење са резервом на приједлог мјера за измирење пренесених обавеза у коме је наведено да је у плану дата структура неизмирених обавеза, али је изостало објашњење приоритета плаћања пренесених обавеза, јер су одређене обавезе измирене у потпуности, а код измирења неких се значајно каснило (нпр. обавезе за боловање преко 30 дана које чине 30% дуга) што је резултирало тужбама које имају највеће учешће у трошковима судских спорова, тако да је у наредном периоду неопходно приступити уравнотеженом плаћању пренесених обавеза. Такође је наведено да поједине мјере (отпис обавеза према буџетским корисницима, иницијатива за отпис зајма према вишим нивоима власти од 14.500.000 КМ, као и иницијатива према Влади Републике Српске за обезбјеђење додатних средстава за финансирање здравствене заштите) не гарантују измирење неизмирених обавеза и да приједлог мјера садржи висок ниво неизвјесности због тога што нису у надлежности Фонда и чињенице да су и раније покретане, а нису реализоване.

Фонд није вршио корекције постојећег плана измирења неизмирених обавеза из ранијег периода, односно измјене и допуне предложених мјера за чим је постојала потреба, обзиром да Фискални савјет није дао позитивно мишљење на поједине мјере и чињеницу да структура и садржај плана нису уређени према Упутству о садржају плана измирења неизмирених обавеза пренесених из претходног периода и извјештаја о реализацији плана („Службени гласник Републике Српске“, број 94/15).

Фонд није Фискалном савјету доставио извјештај о реализацији плана, што није у складу са чланом 30а. Закона о фискалној одговорности.

Због свега претходно наведеног препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се:

- ***планирање прихода по основу трансфера између буџетских јединица усклади са планом буџетске јединице која врши трансфер Фонду;***

- **планирање расхода врши у складу са чланом 90. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике,**
- **План измирења пренесених обавеза из ранијег периода, као основ за планирање издатака за наведене обавезе у финансијском плану-буџету Фонда, сачињава у складу са Упутством о садржају плана измирења неизмирених обавеза пренесених из претходног периода и извјештаја о реализацији плана и о реализацији истог извјештава Фискални савјет Републике Српске сходно члану 30а. Закона о фискалној одговорности.**

6. Финансијски извјештаји

Фонд има статус буџетског корисника и према члану 3. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника („Службени гласник Републике Српске“, број 15/17) врши годишње извјештавање за одређене јединице власти, на обрасцима дефинисаним члановима 46. и 47. наведеног правилника.

6.1. Извјештај о извршењу буџета

Управни одбор Фонда је на сједници одржаној 27.3.2018. године усвојио Извјештај о реализацији годишњег плана рада и Извјештај о извршењу ребаланса буџета Фонда и исте упутио Влади Републике Српске.

У односу на буџетски оквир Фонда дефинисан Одлуком о усвајању II ребаланса финансијског плана - буџета Фонда за 2018. годину у износу од 801.704.500 КМ, извршење ребаланса финансијског плана - буџета Фонда (укупни расходи и издаци) износи 755.953.547 КМ или 94%.

Извјештај о извршењу буџета за 2018. годину, у појединим сегментима није сачињен у складу са чланом 47. Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 22. Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета, јер у истом нису приказани подаци који се односе на: почетно и завршно стање имовине и извора средстава; гаранције дате у току претходне фискалне године у наративном облику, извршене реалокације у табеларном прегледу и задужења и управљање дугом у наративном облику. У Извјештају о Извршењу буџета презентовани су и подаци о обрачунским расходима и обрачунским приходима, односно финансијском резултату текуће године, што није предмет наведеног извјештаја.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се Извјештај о извршењу буџета сачињава у складу са чланом 47. Закона о буџетском систему Републике Српске и чланом 22. Правилника о форми и садржају буџета и извјештаја о извршењу буџета.

6.1.1. Приходи и примици

Буџетска средства су исказана у износу од 794.921.261 КМ. Чине их: буџетски приходи, примици за нефинансијску имовину, примици од финансијске имовине, примици од задуживања и остали примици.

6.1.1.1. Приходи

Буџетски приходи су исказани у износу од 645.759.707 КМ, што је за 1% више у односу на ребалансом планиране приходе. Чине их порески приходи, непорески приходи и трансфери између различитих јединица власти.

Порески приходи исказани су у износу од 568.842.748 КМ и виши су за 3% у односу на ребалансом планиране приходе. Најзначајнији се односе на: распоређене доприносе

са рачуна јавних прихода у корист рачуна Фонда у периоду 01.01-31.12.2018. године - Б2 образац у износу од 534.122.497 КМ (у оквиру наведеног износа су и извршене уплате од стране Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске и Министарства за избјегла и расељена лица Републике Српске у укупном износу од 1.094.494 КМ које су дозначене на рачун јавних прихода за партију 712144 али обзиром да су у Буџету Републике ова средства планирана на трансферима, иста су у Фонду прекњижена са пореских прихода на трансфере), расподјелу по основу компензованих јавних прихода путем мултилатералне компензације (4.932.298 КМ), директне уплате на рачун Фонда и компензације по основу доприноса за ино- осигурања (27.620.839 КМ) и приходе по основу проведене мултилатералне компензације са Фондом за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (3.245.373 КМ).

Непорески приходи исказани су у износу од 3.147.343 КМ и мањи су за 42% у односу на ребалансом планиране приходе. Односе се на: приходе од финансијске и нефинансијске имовине у износу од 2.701.445 КМ (приходи од закупа и ренте 26.065 КМ, приходи од камата на готовину и готовинске еквиваленте 8.260 КМ и приходи од камата на зајмове дате здравственим установама 2.667.120 КМ), приходе од пружања јавних услуга (1.490 КМ) и остале приходе (444.408 КМ). Ребалансом II Финансијског плана – Буџета за 2018. годину, на овој позицији су планирани приходи по основу партиципације за РВИ и породице погинулих бораца (2.500.000 КМ), међутим исти се евидентирају у оквиру трансфера, што је највећим дијелом и разлог мањег остварења у односу на план.

Трансфери између различитих јединица власти исказани су у износу од 73.769.616 КМ и нижи су за 12% у односу на ребалансом планиране трансфере. Чине их трансфери: од ентитета (73.589.876 КМ), од јединица локалне самоуправе (107.551 КМ), од фондова обавезног социјалног осигурања (24.972 КМ) и од осталих јединица власти (47.217 КМ).

Трансфери од ентитета односе се на:

- трансфер од Министарства здравља и социјалне заштите за измирење обавеза Фонда према дијализним центрима у износу од 9.030.363 КМ, а представља износ годишње обавезе који је утврђен Споразумом закљученим између Владе Републике Српске, Фонда здравственог осигурања и Fresenius Medical Care i Internacional Dialysis Centres (установа која пружа услуге дијализног третмана) од 12.09.2017. године. Плаћање дуга добављачу за извршене услуге, врши се у 92 мјесечне рате;
- трансфер од Завода за запошљавање Републике Српске за здравствено осигурање незапослених лица од 57.500.000 КМ. Од 2018. године средства за здравствено осигурање незапослених лица планирају се на позицији трансфера (раније су планирани на позицији пореских прихода и књижени на готовинској основи) што је условило увећање укупних трансфера у 2018. години у односу на претходну годину за 365%;
- трансфер од Министарства рада и борачко-инвалидске заштите Републике Српске за здравствену заштиту РВИ и породица погинулих бораца у износу од 5.845.981 КМ, од чега се износ од 4.013.764 КМ односи на партиципацију, а износ од 1.832.217 КМ на доприносе за ову категорију осигурања;
- трансфер за финансирање другог покушаја вантјелесне оплодње од 400.000 КМ;
- трансфер од Министарства за избјеглице и расељена лица Републике Српске у износу од 121.921 КМ и
- остали трансфери од 691.611 КМ (по записницима Пореске управе Републике Српске и Министарства финансија Републике Српске).

6.1.1.2. Примици

Примици за нефинансијску имовину (13.666 КМ) односе се на примитке од продаје опреме (моторног возила).

Примици од финансијске имовине су исказани у износу од 25.390.244 КМ, а односе се на примитке од наплате зајмова датих: здравственим установама (25.171.633 КМ), физичким лицима (8.233 КМ), радницима Фонда (24.208 КМ) и примитке од финансијске имовине из трансакција са другим јединицама власти по основу проведене мултилатералне компензације (186.170 КМ).

Примици од задуживања су исказани у износу од 121.000.000 КМ и нижи су за 9% од ребалансом планираних, а односе се на примитке од узетог зајма од комерцијалних банака са којима је закључен Уговор о синдицираном дугорочном кредиту: „UniCredit Банка“ а.д. Бања Лука (28.000.000 КМ), „UniCredit Банка“ д.д. Мостар (90.000.000 КМ) и Нове банке а.д. Бања Лука (15.000.000 КМ). Износ од 12.000.000 КМ повучен је у 2019. години.

Остали примиси су исказани у износу од 2.757.645 КМ, а чине их примиси по основу аванса (954.712 КМ), остали примиси - гаранције (103.961 КМ) и остали примиси из трансакција са другим нивоима власти (1.698.972 КМ).

6.1.2. Расходи и издаци

Буџетски издаци су исказани у износу од 755.953.547 КМ. Чине их: буџетски расходи, издаци за нефинансијску имовину, издаци за отплату дугова и остали издаци.

6.1.2.1. Расходи

Буџетски расходи су исказани у износу од 613.052.973 КМ, што је за 2% ниже у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на текуће расходе осим расхода обрачунског карактера (чине их: расходи за лична примања запослених; расходи по основу коришћења роба и услуга; расходи финансирања и други финансијски трошкови; дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања; расходи финансирања, други финансијски трошкови и расходи трансакција размјене између или унутар јединица власти и расходи по судским рјешењима) и трансфере између различитих јединица власти. По налазу ревизије исти су потцијењени за износ од 782.410 КМ, како је наведено у овој тачки извјештаја.

Расходи за лична примања су исказани у износу од 15.212.476 КМ, што је за 5% ниже у односу на ребалансом планиране расходе. Односе се на расходе за: бруто плате запослених (14.209.045 КМ), бруто накнаде трошкова и осталих личних примања запослених по основу рада (305.198 КМ), накнаду плата запослених за вријеме боловања, родитељског одсуства и осталих накнада плата (544.732 КМ) и отпремнине и једнократне помоћи (153.501 КМ).

У 2018. години доношењем Закона о измјенама и допунама Закона о порезу на доходак („Службени гласник Републике Српске”, број 66/18) и Закона о платама запослених у јавним службама Републике Српске, измијењен је начин уговарања плата између послодавца и запосленог, повећан је основни лични одбитак, уведена нови модел обрачуна плата и извршен прерачун коефицијената. Код обрачуна личних примања примјењивали су се и: Посебни колективни уговор за запослене у јавним службама Републике Српске, Појединачни колективни уговор за запослене у Фонду и Правилник о накнади трошкова превоза код доласка на посао и повратка са посла за запослене у Фонду. Фонд је извршио обрачун и исплату личних примања запосленима у складу са новим законским одредбама.

У члану 16. Појединачног колективног уговора за запослене у Фонду дефинисана је јубиларна награда за 10 година стажа код послодавца у висини од 50% једне просјечне

мјесечне плате након опорезивања порезом на доходак исплаћене код послодавца у последња три мјесеца. Наведена награда није дефинисана Посебним колективним уговором за запослене у јавним службама Републике Српске.

Расходи по основу коришћења роба и услуга су исказани у износу од 2.916.683 KM и нижи су за 20% у односу на ребалансом планиране расходе. Најзначајнији су: расходи за текуће одржавање, расходи по основу путовања и смјештаја, расходи за стручне услуге и остали неklasификовани расходи.

Расходи за текуће одржавање исказани су у износу од 70.040 KM, а односе на расходе за текуће одржавање: зграда (48.473 KM), возила (13.642 KM) и канцеларијске, комуникационе, гријне, расхладне и остале опреме (7.925 KM).

Расходи по основу путовања и смјештаја су исказани у износу од 59.208 KM, а односе се на расходе службеног путовања и смјештаја: у земљи (11.850 KM), у иностранству (10.020 KM) и трошкове горива (37.338 KM).

Расходи за стручне услуге су исказани у износу од 1.028.648 KM, а односе се на расходе за услуге: финансијског посредовања (40.264 KM), осигурања возила, запослених и имовине (27.336 KM), посредовања и медија (88.953 KM), ревизијске (47.239 KM), правне и административне (17.565 KM), за компјутерске услуге (542.781 KM) и остале стручне услуге (264.510 KM).

Расходи за ревизијске услуге у износу од 47.239 KM се односе за услуге контроле квалитета имплементације и реализације Интегрисаног здравственог информационог система Републике Српске - Фаза 1 израда и прихватање главног пројекта Интегрисаног здравственог информационог система Републике Српске. Уговор је потписан у 2018. години са извршиоцем услуге „Deloitte“ д.о.о. Бања Лука. Наведени износ је погрешно планиран и евидентиран на расходима за стручне услуге, умјесто на издацима за нематеријалну произведену имовину, како је прописано чланом 92. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. За наведени износ прецијењени су расходи за стручне услуге и финансијски резултат текуће године, а потцијењени су издаци за нематеријалну произведену имовину и нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми. Фонд је у 2019. години извршио исправку наведене грешке евидентирањем на нефинансијској имовини у сталним средствима у припреми и финансијском резултату ранијих година), те за исту није дата препорука.

Расходи за услуге одржавања рачунарских програма у износу од 541.558 KM евидентирани су на основу мјесечних фактура, а по уговору о одржавању Пословног информационог система (стандардно одржавање и одржавање базе података) са извршиоцем услуге „Ppointer ИТСС“ д.о.о Бања Лука. Представници из Фонда и извршилац услуге сачинили су Записник о квалитету сервиса, расположивости и минималног нивоа функционалности од 11.03.2019. године. У Записнику је усаглашено да је у периоду 16.01.2018 - 16.01.2019. године послано 158 захтјева од Фонда. Од тога је 150 завршено, три су по договору суспендована и пет захтјева је остало незавршено. Од 150 обрађених захтјева 118 је редовних (60 захтјева је завршено у редовном року од максимално 30 дана) и 32 хитна (22 захтјева су одрађена у предвиђеном року од 24 сата). Фонд је у току 2018. године доставио извршиоцу услуге четири књиже обавијести од по 4.879 KM због неблаговременог извршавања услуге одржавања, како је дефинисано чланом 15. Уговора.

Остали неklasификовани расходи су исказани у износу од 239.380 KM, а односе се на расходе за: стручно усавршавање запослених (11.987 KM), бруто накнаде волонтерима (227 KM), бруто накнаде члановима управног и надзорног одбора (95.259 KM), бруто накнаде члановима комисија и радних група (15.091 KM), бруто накнаде по уговорима о дјелу (55.078 KM), репрезентацију (28.453 KM), доприносе за професионалну рехабилитацију инвалида (30.000 KM), таксе и накнаде и остале расходе (3.285 KM).

Расходи финансирања и други финансијски трошкови исказани су у износу од 6.681.032 КМ, а односе се на: расходе по основу камата на примљене зајмове од банака у земљи (6.577.858 КМ), трошкове сервисирања примљених зајмова (100.000 КМ) и расходе по основу затезних камата (3.174 КМ).

Дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања су исказане у износу од 584.894.626 КМ. Односе се на дознаке: рефундације плата за вријеме привремене спријечености за рад; примарног, секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите; протеза, ортопедских и других помагала и за услуге социјалне заштите у иностранству.

Према члану 125. Закона о здравственој заштити („Службени гласник Републике Српске“, број 106/09 и 44/15), Фонд уговара пружање здравствених услуга са здравственим установама на основу здравственог стања становништва, броја и старосне структуре становништва, степена урбанизације, развијености и саобраћајне повезаности појединих подручја, једнаке доступности здравствене заштите, потребног обима здравствених услуга и економских могућности.

Односи између Фонда и здравствених установа у вези са пружањем здравствене заштите осигураних лица регулишу се уговором, сходно члановима: 56, 57. и 58. Закона о здравственом осигурању. Закључивање уговора о пружању услуга здравствене заштите осигураним лицима у 2018. години између Фонда и здравствених установа у Републици Српској (јавних и приватних) вршено је у складу са Правилником о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима услуга у Републици Српској у 2018. години („Службени гласник Републике Српске“, број 102/17). Уговором се дефинишу врста, обим и квалитет здравствених услуга које се пружају осигураним лицима Фонда, плаћање уговорених услуга, програм здравствене заштите, начин обрачунавања услуга, начин рјешавања спорних питања и друга међусобна права и обавезе. Одлуком о начину финансирања секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите у Републици Српској у 2018. години („Службени гласник Републике Српске“, број 3/18) прописан је комбиновани начин плаћања (по моделу I, II, III и IV). Здравствене услуге су пружане и ино-осигураницима у складу са међународним споразумима.

На крају године вршено је усаглашавање припадајућих средстава и стања обавеза са здравственим установама по обрачунима за период 01.01 - 31.12.2018. године. По коначном обрачуну са здравственим установама исказано је прекорачење по Моделу 1 у вриједности од 3.342.247 КМ. Управни одбор Фонда је 30.01.2019. године донио одлуке о плаћању оправдано прекорачених здравствених услуга по Моделу I (извршених услуга изнад уговорених) у износу од 1.602.910 КМ, које су утврђене у складу са уговорима о регулисању међусобних односа приликом пружања здравствених услуга осигураним лицима у 2018. години.

Рефундације плата за вријеме привремене спријечености за рад усљед болести су исказане у износу од 13.341.998 КМ и евидентиране су на мјесечном нивоу на основу рјешења о одобреним рефундацијама средстава. Наведена рјешења Фонд доноси на основу достављених захтјева, поднесених од стране послодаваца, за осигуранике Фонда који су имали непрекидно трајање привремене неспособности за рад преко 30 дана, а најдуже до 12 мјесеци. Послодавац остварује право на рефундацију плате на основу Правилника о остваривању права на накнаду плате за вријеме привремене неспособности за рад („Службени гласник Републике Српске“, број: 63/08, 38/10, 61/11, 87/12, 100/14, 4/15, 8/16 и 112/18) и Упутства о условима и поступку за одобравање рефундације („Службени гласник Републике Српске“, број: 55/17, 90/17 и 111/17). Да би остварио наведено право, послодавац мора да измири све доспјеле обавезе за доприносе за обавезно здравствено осигурање. Захтјев за рефундацију Фонду може се

поднијети у року од три године од настанка правног основа повремених потраживања, како је дефинисано чланом 4. наведеног Упутства.

Дознаке пружаоцима услуга здравствене заштите - примарна здравствена заштита су исказане у износу од 178.981.839 КМ, а односе се на дознаке за: услуге примарне здравствене заштите које су фактурисале здравствене установе на бази уговора (107.779.510 КМ), лијекове на рецепт (67.102.381 КМ), лијекове за специфична обољења (461 КМ) и остале услуге примарне здравствене заштите (4.099.487 КМ).

Услуга за „магистрални рад“ – растварање сирупа у износу од 1,10 КМ по једној услузи коју Фонду фактуришу здравствене установе – апотеке, није дефинисана актима Фонда. По наведеној услузи у 2018. години евидентиран је износ од 72.760 КМ.

Препоручује се директору Фонда да обезбједи да се дефинише висина услуге за „магистрални рад“ – растварање сирупа, коју здравствене установе – апотеке фактуришу Фонду.

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите - секундарна здравствена заштита су исказане у износу од 320.596.917 КМ, а односе се на дознаке: консултативно специјалистичке здравствене заштите (38.841.087 КМ), болничког лијечења (174.529.982 КМ), дијагностичких услуга (20.540.679 КМ), услуга које се посебно фактуришу (47.649.092 КМ), услуга хемодијализе (35.195.917 КМ) и услуга превоза у болнице (3.840.160 КМ).

На услугама које се посебно фактуришу евидентиран је износ од 11.500.000 КМ, а на основу Закључка Владе Републике Српске од 29.11.2018. године за финансирање несметаног рада Јавних здравствених установа Универзитетски центар Републике Српске (10.000.000 КМ) и Болница Источно Сарајево (1.500.000 КМ). Влада је донијела закључак на приједлог Министарства здравља и социјалне заштите Републике Српске у коме је наведено да су наведене здравствене установе упутиле захтјев Министарству, како би им помогли да превазиђу проблеме неликвидности и како би одржале континуитет у раду и пружању здравствених услуга. На основу наведеног Закључка Фонд и установе закључиле су анексе о додатним средствима уз уговоре о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима, а установе су испоставиле фактуре: Универзитетски центар Републике Српске (10.000.000 КМ) - „додатна средства за функционисање болнице“ и Болница Источно Сарајево (1.500.000 КМ) - „средства за регулисање међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима“. Потписивање анекса за додатним средствима уз Уговоре о регулисању међусобних односа приликом пружања болничких здравствених услуга осигураним лицима, није у складу са Правилником о принципима, условима и критеријумима за закључивање уговора са даваоцима услуга у Републици Српској и Одлуком о начину финансирања секундарног и терцијарног нивоа здравствене заштите у Републици Српској у 2018. години, јер наведеним актима, није дефинисан овакав начин финансирања здравствене заштите. Фонд је наведене износе планирао и евидентирао на дознакама за здравствено осигурање – секундарна здравствена заштита, услуге које се посебно фактуришу, а исте немају карактер дознака на име социјалне заштите, како је дефинисано чланом 97. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Услуге хемодијализе (35.195.917 КМ) се евидентирају на основу фактура испостављених у складу са уговорима закљученим са дијализним центрима у Републици Српској који су организовани по моделу Јавно приватног партнерства са компанијама International Dialysis Centres BV (Међународни центар за дијализу) Амстердам – Холандија и Fresenius Medical Care Deutschland GmbH.

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите – терцијарна здравствена заштита су исказане у износу од 49.503.319 КМ, а односе се на дознаке за: консултативно-специјалистичку здравствену заштиту (4.141.660 КМ), болничко лијечење (24.968.793 КМ), дијагностичке услуге (19.360.502 КМ) и услуге које се посебно фактуришу (1.032.364 КМ).

Расходи уградње протеза, ортопедских и других помагала су исказане у износу од 7.853.225 КМ, а односе се на трошкове ортопедских, офталмолошких, оптичких и других медицинских средстава, које се у складу са Правилником о праву на медицинска средства додјељују привремено или трајно осигураним лицима.

Дознаке пружаоцима услуга социјалне заштите - у иностранству су исказане у износу од 14.617.328 КМ, а односе се на трошкове лијечења у иностранству (722.941 КМ) и трошкове ино осигурања – конвенција (13.894.387 КМ).

Трошкови лијечења у иностранству признати су на основу Правилника о коришћењу здравствене заштите изван Републике Српске. Рачуни за расходе пружања здравствених услуга у иностранству осигураницима Фонда, које су извршене у 2018. години, у најмањем износу од 348.921 КМ, нису евидентирани у обрачунском периоду у коме су и настали (нпр. рачуни испостављени од Института за здравствену заштиту мајке и детета Србије „Др Вукан Чупић“ из Београда, који се односе на Филијалу фонда у Добоју и то рачун број 3107/1 од 14.11.2018. године у износу од 11.846-305 РСД, односно 195.819 КМ, за примљен у наведеној Филијали 27.11.2018. године и рачун број 3281/1 од 30.11.2018. године у износу од 6.189.425.190 РСД, односно 102.298 КМ, протоколисан у Филијали Добој 21.12.2018. године), што није у складу са чланом 90. став 2. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Наведени расходи су потцијењени у најмањем износу од 348.921 КМ, као и обавезе према здравственим установама у иностранству (Србија и Црна Гора), а прецијењена разлика у финансирању за исти износ. За наведени износ исказан је мање и негативни Финансијски резултат текуће године.

Препоручује се директору Фонда да обезбједи да се расходи признају у периоду у коме је обавеза и настала у складу са чланом 90. став 2. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике.

Трошкови ино осигурања – конвенција су односе се на коришћење здравствене заштите осигураних лица приликом боравка у иностранству на терет средстава обавезног здравственог осигурања, у државама са којима је Босна и Херцеговина закључила или преузела међународне уговоре о социјалном осигурању.

Расходи по судским рјешењима су исказани у износу од 1.146.891 КМ, а односе се на расходе по основу камате (865.989 КМ) и остале расходе по судским рјешењима (280.902 КМ). По налазу ревизије расходи по судским рјешењима су потцијењени за износ од 480.728 КМ (објашњено у тачки 6.3.1.1. извјештаја).

Трансфери између и унутар јединица власти су исказани у износу од 66.394 КМ, а најзначајнији се односе на трансфере јединицама локалне самоуправе (2.877 КМ) по записницима Пореске управе Републике Српске и трансфере фондовима обавезног социјалног осигурања (62.832 КМ) за накнаде директора и чланова комисије за додјелу средстава Фонда солидарности, како је дефинисано чланом 5. тачка (б) Закона о Фонду солидарности за дијагностику и лијечење обољења, стања и повреда дјете у иностранству („Службени гласник Републике Српске“, број 100/17).

6.1.2.2. Издаци

Издаци су исказани у износу од 142.900.574 КМ, што је 18% ниже у односу на ребалансом планиране. Чине их: издаци за нефинансијску имовину, издаци за отплату дугова и остали издаци.

Издаци за нефинансијску имовину су исказани у износу од 24.541.911 КМ, што је за 29% ниже у односу на ребалансом планиране. Односе се на издатке за: произведену сталну имовину (457.000 КМ), непроизведену сталну имовину (128.245 КМ), стратешке залихе (23.945.253 КМ) и залихе материјала, робе и ситног инвентара (11.413 КМ). Према налазу ревизије издаци за произведену сталну имовину потцијењени су за износ од 1.321.749 КМ (објашњено у тачкама 6.1.2.1. и 6.3.1.1. извјештаја).

Издаци за произведену сталну имовину ребалансом су планирани у износу од 8.597.500 КМ, а исказани у износу од 457.000 КМ. На мање остварење у односу на ребаланс највише је утицало неостварење издатака за произведену сталну имовину – пројекат Интегрисани здравствени информациони систем (ИЗИС).

Издаци за стратешке залихе исказани су у износу од 23.945.253 КМ, што је за 8% мање у односу на ребалансом планиране. Најзначајнији издаци односе се на набавке стратешких лијекова: инсулина и скупих лијекова преко апотека (20.937.738 КМ) и вакцина (3.077.515 КМ).

Издаци за отплату дугова су исказани у износу од 108.136.595 КМ, а односе се на издатке за отплату главнице примљених зајмова у земљи од банака (8.748.858 КМ) и на издатке за отплату примљених зајмова у земљи од ентитета - индиректно кредитно задужење (99.387.737 КМ).

Остали издаци су исказани у износу од 10.222.068 КМ, а односе се на остале издатке (2.821.485 КМ) и издатке из трансакција са другим јединицама власти (7.400.583 КМ). Према налазу ревизије, остали издаци у земљи су прецијењени за износ од 1.755.238 КМ (објашњено у тачки 6.3.1.1. извјештаја).

Остали издаци се односе на издатке по основу аванса у земљи и иностранству (270.899 КМ) и остале издатке за измирење обавеза из ранијег периода (2.550.586 КМ).

Издаци по основу аванса се односе на издатке по основу: аванса за лијечење осигураних лица у земљи који се затварају у следећој или наредним годинама (168.604 КМ), аванса датих здравственим установама у иностранству (69.154 КМ) и осталих импутираних издатака по основу затворених аванса (33.141 КМ).

Остали издаци за измирење обавеза из ранијег периода ребалансом су планирани у износу од 25.387.500 КМ, а исказани су у износу од свега 2.550.586 КМ. Односе се на издатке у земљи за отплату неизмирених обавеза из ранијих година (687.767 КМ) и на остале издатке у земљи (1.862.819 КМ).

Планом измирења пренесених обавеза из ранијег периода који је сачињен 14.11.2017. године, планирано је да се у 2018. години измире пренесене обавезе у износу од 25.274.417 КМ и то из кредитних средстава у износу од 16.244.054 КМ, а из трансфера Министарства здравља и социјалне заштите у износу од 9.030.363 КМ (износ годишње трансхе за измирење обавезе из ранијег периода за извршене услуге дијализе, утврђен Споразумом закљученим између Владе Републике Српске, Фонда и Fresenius Medical Care i Internacional Dialysis Centres - установа која пружа услуге дијализног третмана).

Одлуком од 14.12.2017. године Влада Републике Српске је дала сагласност за кредитно задужење Фонда у износу од 133.000.000 КМ. У наведеној одлуци дефинисано је да ће се кредитна средства у износу од 16.000.000 КМ, утрошити за измирење обавеза из ранијих година, а измјеном одлуке од 26.04.2018. године дефинисано је да ће се за наведену намјену утрошити кредитна средства у износу од око 26.700.000 КМ. У Информацији о дугорочном кредитном задужењу Фонда закључно

са 31.12.2018. године (из јануара 2019. године), наведено је да су у 2018. години средства по основу наведеног кредита у износу од 26.639.655 КМ утрошена за измирење обавеза из ранијег периода. У току 2018. године, у складу са наведеним Споразумом, реализован је трансфер Министарства здравља и социјалне заштите Фонду у износу од 9.030.363 КМ и у истом износу од стране Фонда, извршена уплата фирми Fresenius Medical Care i Internacional Dialysis Centres. Укупно измирене обавезе Фонда из ранијег периода за чије измирење су обезбјеђена и утрошена намјенска средства у 2018. години (из кредитних средстава и трансфера од ентитета) износе 35.670.018 КМ.

Наведена средства су у извршењу буџета исказана у оквиру буџетских средстава како су и планирана (примитак од зајмова и трансфер), а иста нису евидентирана на осталим издацима за измирење обавеза из ранијег периода (буџетом су планирана у износу од 25.387.500 КМ) за рачун којих су намјенски, обезбјеђена и утрошена (позивајући се на члан 118. став 5. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике гдје је дефинисано да се на осталим издацима за измирење обавеза из ранијег периода, евидентирају само издаци по основу измирења обавеза из претходних година које нису теретиле расходе – осим обрачунских и издаци који нису претходно класификовани, што код ових трансакција није био случај), што је у највећој мјери утицало на остварење позитивне разлике у финансирању у износу од 38.967.714 КМ.

Остали издаци из трансакција са другим јединицама власти (7.400.583 КМ) се односе на издатке за исплаћене накнаде које се рефундирају од фондова обавезног социјалног осигурања.

6.1.3. Разлика у финансирању

Разлика у финансирању је исказана у износу од 38.967.714 КМ, што представља разлику између исказаних буџетских средстава (794.921.261 КМ) и буџетских издатака (755.953.547 КМ). По налазу ревизије иста је прецијењена за износ од најмање 348.921 КМ. Остварени су: бруто буџетски суфицит (разлика буџетских прихода и буџетских расхода) у износу од 32.706.733 КМ (према налазу ревизије исти је прецијењен за износ од 782.410 КМ – објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја); нето издаци за нефинансијску имовину (чине их нето примиси од финансијске имовине, нето задуживање и остали нето примиси) у негативном износу од 24.528.245 КМ (према налазу ревизије исти је исказан у мањем износу за 1.321.749 КМ - објашњено у тачки 6.1.2.2. извјештаја); буџетски суфицит (чини га бруто буџетски суфицит и нето издаци за нефинансијску имовину) у износу од 8.178.488 КМ (према налазу ревизије исти је прецијењен за износ 2.104.159 КМ - објашњено у тачкама 6.1.2.1. и 6.1.2.2. овог извјештаја) и нето финансирање (збир нето примитака од финансијске имовине, нето задужења и осталих нето примитака) исказано у износу од 30.789.226 КМ (према налазу ревизије исто је потцијењено за износ од 1.755.238 КМ - објашњено у тачки 6.1.2.2. извјештаја).

Остварену позитивну разлику у финансирању у најмањем износу од 35.650.018 КМ, генеришу намјенска средства правилно исказана на примацима од зајмова (26.639.655 КМ) и трансферима (9.030.363 КМ), чији утрошак није евидентиран на буџетским издацима, сходно намјени за коју су обезбјеђена, а у износу од 25.387.500 КМ и планирана на издацима за измирење обавеза из ранијих година. Објашњено у тачки 6.1.2.2. овог извјештаја.

6.2. Биланс успјеха

У 2018. години извршена је корекција финансијског резултата у износу од 641.340 КМ, односно колоне претходна година на билансним позицијама Биланса успјеха (објашњено у тачки 6.3.2.2. овог извјештаја).

6.2.1. Приходи

Приходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 661.744.417 КМ а чине их: буџетски приходи у износу од 645.759.707 КМ (порески приходи, непорески приходи и трансфери између различитих јединица власти) и приходи обрачунског карактера у износу од 15.984.710 КМ. По налазу ревизије приходи су потцијењени за износ од 237.708 КМ (шира објашњења у тачки 6.3.1.2. извјештаја). Буџетски приходи образложени су под тачком 6.1.1. извјештаја.

Приходе обрачунског карактера чине највећим дијелом: финансијски приходи обрачунског карактера (-401.334 КМ), приходи од усклађивања вриједности имовине (10.198.650 КМ), добици од продаје имовине (13.666 КМ), остали приходи (4.648.783 КМ), приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа (2.291.538 КМ) и приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти (-766.593 КМ).

Финансијске приходе обрачунског карактера највећим дијелом чине: приходи од камата на зајмове дате здравственим установама (-406.270 КМ) и приходи по основу обрачунатих позитивних курсних разлика (5.114 КМ). Приходи од камата на зајмове дате здравственим установама исказани су са негативним предзнаком јер су у 2018. години осим наплаћених потраживања за камате обрачунате у 2018. години, у значајном износу наплаћена и потраживања за камате на дате зајмове из ранијег периода, тако да је након системских књижења (пренос са обрачунских на текуће приходе за износ наплаћених потраживања) исказан салдо са негативним предзнаком који представља разлику између износа наплаћених потраживања и износа обрачунских прихода од камата на зајмове дате здравственим установама).

Приходе од усклађивања вриједности имовине чине: остали приходи по основу усклађивања вриједности финансијске имовине по Извјештају Пореске управе Републике Српске (9.345.786 КМ) и приходи по основу усклађивања вриједности краткорочних потраживања (852.864 КМ).

Остале приходе обрачунског карактера највећим дијелом чине потраживања по основу ино-осигурања.

Приходе обрачунског карактера евидентиране по основу пореских и других фискалних прописа чине приходи по основу измирења обавеза за доприносе путем обвезница (178.739 КМ) и приходи на основу Извјештаја Пореске управе Републике Српске (2.112.799 КМ).

Приходи обрачунског карактера по основу односа са другим јединицама власти исказани су као дуговни салдо прихода обрачунског карактера. Односе се на: приходе обрачунског карактера по основу односа са Фондом за пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске исказане као дуговни салдо 768.765 КМ и приходе обрачунског карактера по основу односа са јединицама локалне самоуправе 2.082 КМ. Трансакције по основу продаје и извршених услуга евидентирају се на обрачунском основу у моменту настанка потраживања, а приликом наплате тих потраживања, системским књижењима у главној књизи умањују се приходи обрачунског карактера у корист исказивања одговарајуће врсте прихода од продаје. Због таквог начина евидентирања и због тога што се салда прихода не преносе у наредну годину, приходи обрачунског карактера су исказани са дуговним салдом, који је настао на основу разлике између више наплаћених прихода (из претходних година) од Фонда за

пензијско и инвалидско осигурање Републике Српске (40.317.039 KM) од износа признатих прихода обрачунског карактера у 2018. години (39.548.275 KM).

6.2.2. Расходи

Расходи су у Билансу успјеха исказани у износу од 672.753.407 KM, а чине их: буџетски расходи у износу од 613.052.971 KM и расходи обрачунског карактера у износу од 59.700.436 KM. По налазу ревизије исти су потцијењени за износ од 742.410 KM (што је објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја). Буџетски расходи су образложени под тачком 6.1.2. извјештаја.

Исказане расходе обрачунског карактера чине расходи по основу: набавне вриједности реализованих стратешких залиха (22.161.994 KM), обрачунате амортизације (930.021 KM), финансијских расхода обрачунског карактера по основу обрачунатих негативних курсних разлика (5.800 KM), усклађивања вриједности имовине у износу од 36.524.054 KM (углавном потраживања и акција) и осталих расхода обрачунског карактера (42.562 KM).

6.2.3. Финансијски резултат

У Билансу успјеха за 2018. годину исказан је негативан финансијски резултат у износу од 11.008.990 KM, као разлика исказаних прихода (661.744.417 KM) и расхода (672.753.407 KM).

По налазу ревизије негативан финансијски резултат текуће године мање је исказан за најмањи износ од 544.702 KM због погрешног:

- планирања и евидентирања услуге за контролу квалитета имплементације и реализације Интегрисаног здравственог информационог система Републике Српске на расходима за стручне услуге у износу од 47.239 KM. Објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја,
- евидентирања података из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2018. године у најмањем износу од 237.708 KM за конверзије потраживања за доприносе у акције. Шира објашњења у тачки 6.3.1.2 извјештаја,
- планирања и евидентирања расхода судских трошкова на издацима за измирење обавеза из ранијег периода у износу од 480.728 KM. Објашњено у тачки 6.3.1.1. извјештаја и
- неевидентирања рачуна (у обрачунском периоду у коме су и настали) испостављених од стране здравствених установа из иностранства у најмањем износу од 348.921 KM, за извршене здравствене услуге осигураницима Фонда у 2018. години. Објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја.

6.3. Биланс стања

У 2018. години извршена је корекција финансијског резултата у износу од 641.340 KM, односно колоне претходна година на билансним позицијама Биланса стања. Објашњено у тачки 6.3.2.2. извјештаја.

6.3.1. Актива

Пословна актива Фонда на дан 31.12.2018. године исказана је у нето износу од 293.603.257 KM, а чине је текућа имовина у износу од 124.042.722 KM и стална имовина у износу од 169.560.535 KM. Према налазу ревизије пословна актива је прецијењена за износ од 195.781 KM, што је објашњено у тачкама 6.3.1.1. и 6.3.1.2. извјештаја.

6.3.1.1. Текућа имовина

Текућа имовина се односи на краткорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у текућим средствима.

Краткорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у нето износу од 121.095.993 КМ (брutto вриједности 303.547.241 КМ и исправке вриједности 182.451.248 КМ), а чине је: готовина и готовински еквиваленти, краткорочни пласмани, краткорочна потраживања, краткорочна разграничења и краткорочна финансијска имовина и разграничења из трансакција са другим јединицама власти. По налазу ревизије иста је потцијењена за износ од 43.616.016 КМ (потцијењена за износ од 45.371.254 КМ због погрешне класификације потраживања из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима, а прецијењена за износ од 1.755.238 КМ због погрешног евидентирања потраживања по основу пресуде Окружног суда у Бањалуци везане за Уговор о продаји пословног простора у Требињу. Шира објашњења у наставку текста ове тачке.

Готовина и готовински еквиваленти исказани су у износу од 9.323.780 КМ, а односе се на новчана средства у благајни (403 КМ) и на рачунима банака (9.323.377 КМ).

Краткорочни пласмани су исказани у износу од 9.953.430 КМ, а односе се на дугорочне зајмове дате здравственим установама (8.605.336 КМ) и радницима (29.044 КМ) који доспијевају на наплату у 2019. години и дио ненаплаћених краткорочних пласмана на дан 31.12.2018. године (2.150.014 КМ). Корекција дугорочних пласмана који доспијевају до годину дана износи 830.964 КМ.

Краткорочна потраживања су исказана у бруто износу од 276.607.190 КМ, исправке вриједности 181.573.309 КМ и нето вриједности 95.033.881 КМ. Нето вриједност потраживања односи се највећим дијелом на потраживања: по основу продаје и извршених услуга (1.587 КМ), за камате и друге финансијске приходе (50.659 КМ), од запослених (13.418 КМ), за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе (33.913.782 КМ) и остала краткорочна потраживања (61.053.913 КМ).

Потраживања за порезе, доприносе и непореске приходе за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату до годину дана нису правилно исказана, а иста према налазу ревизије износе 45.371.254 КМ. На основу Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2018. године Фонд је погрешно евидентирао наведени износ на потраживањима за доприносе за здравствено осигурање за које је продужен рок плаћања умјесто на потраживањима за доприносе за здравствено осигурање за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, што није у складу са чланом 68. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Фонд је у 2019. години извршио исправку почетног стања те за исто није дата препорука.

Остала краткорочна потраживања исказана су у износу од 67.987.767 КМ бруто вриједности, исправке вриједности 6.933.854 КМ и нето вриједности 61.053.913 КМ. Чине их највећим дијелом: потраживања по основу ино осигурања - конвенције (59.238.439 КМ), потраживања евидентирања у износу од 1.755.238 КМ по основу пресуде Окружног суда у Бањалуци везане за Уговор о продаји пословног простора у Требињу, потраживања по записницима од Пореске управе Републике Српске (1.246 КМ) и потраживања по основу доприноса за здравствено осигурање од правних лица код којих је покренут стечајни поступак (54.659 КМ). Спорна остала краткорочна потраживања у земљи исказана су у износу од 1.123.476 КМ (највећим дијелом се односе на потраживања по основу доприноса за здравствено осигурање правних лица код којих је покренут стечај од 1.095.675 КМ), а спорна остала краткорочна потраживања у иностранству исказана су у износу од 5.814.710 КМ и односе се на

потраживања по основу ино осигурања – конвенције, која нису наплаћена у року од 12 мјесеци.

Након доношења Пресуде другостепеног суда (Окружни суд Бања Лука) којом је потврђено да је Уговор о продаји некретнина (односи се на куповину пословног простора за филијалу Фонда у Требињу – шире објашњено у тачки 6.6. овог извјештаја) правно ваљан, Основни суд у Бањалуци је донио Рјешење о извршењу. Поступајући по наведеном рјешењу 31.12.2018. године, „Нова банка“ А.Д. Бања Лука је извршила наплату са рачуна Фонда у укупном износу од 1.755.238 КМ (односи се на: главни дуг 1.274.510 КМ, затезне камате 433.229 КМ и трошкове парничног и извршног поступка од 47.499 КМ). Према ставу Управног одбора Фонда усаглашеног на сједници одржаној 27.02.2019. године (наведено је да се у овом случају ради о потраживањима Фонда према физичком лицу које је тај износ неосновано наплатило, због чега је Фонд и покренуо судски спор за поништење Уговора о продаји некретнине који је у току), Фонд је износ од укупно 1.755.238 КМ, евидентирао на осталим краткорочним потраживања и на осталим издацима. Обзиром да наведена трансакција не испуњава услове за признавање потраживања дефинисане у члану 71. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике, иста су прецијењена за износ од 1.755.238 КМ, као и остали издаци за исти износ. Због наведеног потцијењене су позиције: зграде и објекти у припреми и издаци за изградњу и прибављање зграда и објеката у износима од 1.274.510 КМ и расходи судских спорова за 480.728 КМ, а негативни финансијски резултат текуће године исказан је у мањем износу за 480.728 КМ.

Потраживања по основу ино осигурања – конвенције исказана су у износу 59.238.439 КМ. У оквиру наведених потраживања евидентирана је процјена потраживања ино осигурања (паушални трошкови) за 2018. годину (22.950.193 КМ), стварни трошкови за 2018. годину (5.485.577 КМ) на основу извршених и признатих услуга здравственим установама и потраживања из ранијег периода по ино конвенцијама (30.802.669 КМ).

Нефинансијска имовина у текућим средствима односи се на вриједност стратешких залиха Фонда које су на дан 31.12.2018. године исказане у износу од 2.946.729 КМ, а односе се на: инсулине, вакцине, лијекове за специфична обољења, антитуберколитике и пејсмејкере. Фонд врши евидентирање набавки стратешких залиха лијекова на основу улазних фактура добављача са којима има закључене уговоре о набавци, док издавање наруџби, пријем и складиштење лијекова врше апотекарске установе, на основу одредби из уговора о набавци.

Упутством о процедурама праћења реализације закључених уговора дефинисане су процедуре праћења свих закључених оквирних споразума/уговора између Фонда и добављача, односно начин праћења испоруке лијекова, санитетског и другог материјала, као и других елемената битних за ефикасно праћење реализације уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе. Сектор за уговарање здравствених услуга и јавне набавке је доставио табеле добављачима који на мјесечном нивоу достављају своје извјештаје, који се обједињују и уносе у овој организационој јединици, након чега се достављају у Сектор за финансије. У Сектору за финансије нису вршене активности везане за праћење реализације наведених уговора тако да је у претходној ревизији дата препорука да се прати реализација уговора закључених на основу проведених централизованих набавки за здравствене установе тј. да се прате испоруке лијекова, санитетског и другог материјала за сваку здравствену установу посебно у складу са Упутством о процедурама праћења реализације закључених уговора у функцији рационалнијег трошења стратешких залиха и стварања оптималног нивоа залиха. Наведена препорука је дјелимично проведена, јер иако је Фонд, у циљу системског рјешавања наведеног проблема, предузео активности на изради софтверске подршке (у

информационом систему на модулу национални пројекти отворен је пројекат 37 – стратешки материјали у оквиру којег ће се уносити уговори за стратешки материјал те ће се пратити њихова реализација), исте још увијек нису доведене до краја, тако да и у 2018. години, активности везане за праћење реализације закључених уговора за набавку стратешког материјала, нису вршене у складу са Упутством о процедурама праћења реализације закључених уговора у функцији рационалнијег трошења стратешких залиха и стварања оптималног нивоа залиха.

6.3.1.2. Стална имовина

Стална имовина исказана је у износу од 212.780.615 КМ бруто вриједности, 43.220.080 КМ исправке вриједности и нето вриједности 169.560.535 КМ. Односи се на дугорочну финансијску имовину и разграничења и нефинансијску имовину у сталним средствима. По налазу ревизије иста је прецијењена за износ од 43.811.797 КМ (потцијењена за износе од: 237.708 КМ због неевидентирања акција и учешћа у капиталу, 1.274.510 КМ због погрешних евидентирања по пресуди Окружног суда у Бањалуци везане за Уговор о продаји пословног простора у Требињу и 47.239 КМ због погрешног евидентирања услуге за контролу квалитета имплементације и реализације Интегрисаног здравственог информационог система Републике Српске, а прецијењена за износ од 45.371.254 КМ због погрешног евидентирања потраживања из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима). Шира објашњења у тачкама 6.1.2.1. и 6.3.1.1. извјештаја и у наставку текста ове тачке.

Дугорочна финансијска имовина и разграничења исказана су у износу од 168.181.101 КМ бруто вриједности, 18.823.282 КМ исправке вриједности и 149.357.819 КМ нето вриједности. Односи се на дугорочне пласмане и дугорочна потраживања.

Дугорочни пласмани су исказани у износу од 77.981.980 КМ, а чине их акције и учешћа у капиталу нето вриједности од 1.085.883 КМ (бруто вриједност 19.909.166 КМ и исправка вриједности 18.823.282 КМ) и дугорочни зајмови дати здравственим установама (76.896.097 КМ). Исти су потцијењени за износ од 237.708 КМ због неевидентирања акција и учешћа у капиталу.

Акције и учешћа у капиталу исказани су на основу конверзије потраживања за доприносе у акције, по одлукама Владе Републике Српске о прихватању финансијског реструктурирања одређеног броја акционарских друштава. У 2018. години Фонд је смањивао број и вриједност акција и учешћа у капиталу ПД „Семберија“ Бијељина на 552.793 акције, а на основу Извода о стању на рачуну на дан 31.12.2018. године из Централног регистра хартија од вриједности. Такође, Фонд је вршио процјену фер вриједности акција на дан 31.12.2018. године у којој је утврђено смањење номиналне вриједности акција у износу од 516.122 КМ, које је евидентирано као расход од усклађивања вриједности финансијске имовине, а у складу са чланом 78. Правилника о рачуноводству, рачуноводственим политикама и рачуноводственим процјенама за буџетске кориснике. Рјешењем Окружног привредног суда Добој из 2016. године извршена је конверзија потраживања Фонда у улоге од стечајног дужника „Зрак“ а.д. Теслић у износу признатог потраживања од 1.408.652 КМ. Реорганизацијом стечајног дужника основан је нови привредни субјект под називом „ЗРАК-ДКС“ д.о.о. Теслић који је регистрован рјешењем Окружног привредног суда Добој у 2016. години. Наведеним рјешењима Фонд је уписан са учешћем у капиталу у износу од 237.708 КМ односно 12,23%. Рјешењем и исправком рјешења Окружног привредног суда Добој из 2017. године закључен је стечајни поступак над „Зрак“ а.д. Теслић и у рјешењима је наведено да се иста доставе Одјељењу регистра суда ради брисања стечајног дужника као субјекта уписа из судског регистра.

У Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2018. године, Прилог 1 – Структура других начина намирења,

исказано је реструктурирање дуга у акције пореског обвезника "Зрак" а.д. Теслић у износу од 1.429.442 КМ (по рјешењу суда 1.408.652 КМ). Службеном забиљешком Пореске управе, Подручни центар Добој из 2018. године констатовано је да је "извршено искњижавање обавезе на картици обвезника" у износу од 1.429.442 КМ. Фонд је наведени износ евидентирао смањењима потраживања за ненаплаћене порезе, доприносе и непореске приходе и прихода обрачунског карактера евидентираних по основу пореских и других фискалних прописа. Евидентирање на приходима није у складу са Упутством о примјени међународног стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси) ("Службени гласник Републике Српске", број 109/16), јер се на други начин намирена потраживања евидентирају као имовина прибављена у замјену за измирене пореске обавезе.

Фонд у својим пословним књигама није евидентирао учешће у капиталу у износу од 237.708 КМ, па су за наведени износ потцијењени: акције и учешћа у капиталу, приходи обрачунског карактера евидентирани по основу пореских и других фискалних прописа. Негативан финансијски резултат текуће године исказан је више за наведени износ.

Дугорочне зајмове чине: зајмови дати здравственим установама (76.643.336 КМ) и стамбени зајмови дати радницима Фонда у ранијем периоду (252.761 КМ). Зајмове дате здравственим установама чине зајмови: по закљученим споразумима (23.563.806 КМ), по основу индиректног кредитног задуживања Фонда (4.642.277 КМ) и дати зајмови по основу индиректног задуживања Фонда од 48.437.253 КМ (зајмови дати здравственим установама под истим условима под којим је у ранијем периоду Влада Републике Српске одобрила зајам Фонду, а који је из средстава синдицираног дугорочног кредита узетог у 2018. години у цијелости измирен - са здравственим установама су закључени Анекс I Уговора о преносу кредитних средстава по основу супсидијарног споразума о преносу и реализацији кредита и Анекс II Уговора о зајму којим су регулисани међусобни односи везани за поврат дијела позајмљених средстава).

Дугорочна потраживања (71.375.839 КМ) односе се на потраживања за доприносе за здравствено осигурање за које је продужен рок плаћања и иста су прецијењена за износ од 45.371.254 КМ, а потцијењена су потраживања за доприносе за здравствено осигурање за које је продужен рок плаћања, а доспијевају на наплату у року до годину дана, што је објашњено у тачки 6.3.1.1. извјештаја.

Нефинансијска имовина у сталним средствима исказана је у бруто вриједности 44.599.514 КМ, исправке вриједности 24.396.798 КМ и нето вриједности 20.202.716 КМ, а чине је: произведена стална имовина (17.290.718 КМ), непроизведена стална имовина (2.272.281 КМ) и нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми (639.717 КМ). Према налазу ревизије нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми потцијењена је за износ од 1.321.749 КМ (објашњено у тачкама 6.1.2.1. и 6.3.1.1. извјештаја).

У Извјештају из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима за период 01.01 - 31.12.2018. године, Прилог 1 – Структура других начина намирења, евидентирана је наплата преносом имовине на Републику Српску у износу од 38.506 КМ. Евидентирање на приходима је извршено на начин објашњен код дугорочних пласмана, што није у складу са Упутством о примјени међународног стандарда за јавни сектор 23: Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси), јер се на други начин намирена потраживања, евидентирају као имовина прибављена у замјену за измирене пореске обавезе. Фонд нема евиденцију о наведеној имовини.

Произведена стална имовина исказана је у износу од 17.290.718 КМ. На дан 31.12.2018. године у Фонду је евидентирано 58 имовинских јединица, од чега 39 са

уписаним правом својине у земљишне књиге и катастар некретнина и 19 имовинских јединица гдје Фонд није уписан у јавним евиденцијама, али су у посједу. Зграде и објекти Фонда исказани су у бруто вриједности 31.676.362 КМ, исправке вриједности 1.909.579 КМ и нето вриједности 15.766.783 КМ, а земљиште у вриједности од 2.088.986 КМ. Фонд је предузео активности на основу документације коју посједује како би се извршила укњижба имовинских јединица које до сада нису уписане, а све у складу са одредбама Закона о стварним правима ("Службени гласник Републике Српске", број 124/08, 58/09, 95/11, 60/15 и 18/16) и Закона о премјеру и катастру Републике Српске („Службени гласник Републике Српске”, бр. 6/12, 110/16 и 22/18). Такође, за поједине имовинске јединице врши се прикупљање документације односно уговора како би се могле поднијети тужбе за утврђивање права власништва на непокретностима.

Нефинансијска имовина у сталним средствима у припреми исказана је у износу од 639.717 КМ. Односи се на: опрему (6.576 КМ) и започета улагања у изградњу пословног објекта (633.141 КМ) у Источном Сарајеву у 2003. години која су обустављена. Обзиром да је 07.12.2016. године Фонд са Владом Републике Српске закључио Уговор о уступању на кориштење канцеларијског простора у пословном објекту Владе Републике Српске у Источном Сарајеву, Фонд нема интерес за наставак градње наведеног пословног објекта и у складу с тим Управни одбор је донио одлуку у 2018. години да се исти прода, као и опрема. По налазу ревизије иста је потцијењена за износ од 1.321.749 КМ. Шира објашњења у тачкама 6.1.2.1. и 6.3.1.1.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се прије евидентирања пословних догађаја из Извјештаја из јединствене евиденције о пријављеним и уплаћеним порезима изврше: потпуна усаглашавања са Пореском управом Републике Српске, анализе намирења наплате дуга реструктуирањем дуга у акције и преносом имовине на Републику Српску и евидентирања сходно Упутству о примјени МРС ЈС 23 – Приходи од трансакција које нису трансакције размјене (порези и преноси).

6.3.2. Пасива

Пословна пасива Фонда на дан 31.12.2018. године исказана је у нето износу од 293.603.257 КМ, а чине је обавезе и разграничења у износу од 407.504.763 КМ и властити извори са негативним предзнаком у износу од 113.901.508 КМ. Према налазу ревизије пословна пасива је прецијењена за износ од 195.781 КМ (објашњено у тачки 6.2.3. извјештаја).

6.3.2.1. Обавезе

Обавезе Фонда на дан 31.12.2018. године исказане су у износу од 407.504.763 КМ, а чине их: краткорочне обавезе и разграничења и дугорочне обавезе и разграничења. Ниже су за 5% у односу на претходну годину. По налазу ревизије потцијењене су за износ од 348.921 КМ, како је наведено у тачки 6.1.2.1. извјештаја.

Краткорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 193.792.219 КМ, а чине их: краткорочне финансијске обавезе, обавезе за лична примања, обавезе из пословања, обавезе за дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања, остале краткорочне обавезе и краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти.

Краткорочне финансијске обавезе (16.681.227 КМ) чине обавезе по дугорочним зајмовима од банака који доспијевају на наплату до годину дана.

Обавезе из пословања чине обавезе из пословања у земљи (9.921.188 КМ) и обавезе из пословања у иностранству (4.286 КМ). Обавезе из пословања у земљи највећим дијелом се односе на дио обавеза који доспјева у 2019. години по основу Споразума о

начину плаћања дуга према International dialysis centers и Fresenius medical care за пружене услуге дијализе у износу од 9.030.364 КМ, обавезе према добављачима у земљи за набавку роба и услуга од 472.052 КМ и обавезе по основу судских рјешења од 405.654 КМ.

Обавезе за дознаке на име социјалне заштите које исплаћују институције обавезног социјалног осигурања су исказане у износу од 117.251.944 КМ, а чине их: обавезе за здравствене установе (59.458.450 КМ), обавезе за ино осигурање (43.338.983 КМ), обавезе за пројекте-лијекове (5.844.008 КМ), обавезе по основу рефундација плата за вријеме привремене спријечености за рад усљед болести (8.576.268 КМ) и обавезе за појединачне рефундације лијекова (34.236 КМ).

Обавезе за здравствене установе односе се на обавезе према: здравственим установама - уговарачима (10.238.695 КМ), апотекама (20.797.482 КМ), ортопедији (2.075.494 КМ), Fresenius Medical Care Deutschland GmbH за дијализу (2.536.899 КМ), консултативно-специјалистичкој заштити (308.364 КМ), страним здравственим установама - Србија и Црна Гора (20.137.037 КМ) и вањским здравственим установама Федерације Босне и Херцеговине и остале (3.364.479 КМ). По налазу ревизије, обавезе према страним здравственим установама - Србија и Црна Гора потцијењене су за 348.921 КМ (објашњено у тачки 6.1.2.1. извјештаја).

Обавезе за ино осигурање су исказане у износу од 43.338.984 КМ. Ове обавезе/потраживања су предмет усаглашавања са земљама потписницама споразума. Усаглашавање обавеза/потраживања врши се путем преговора, најчешће једном годишње, а предмет преговора су претходне године. На овим преговорима учеснице споразума усаглашавају број паушалних мјесеци и износ паушалне накнаде.

Обавезе за пројекте односе се на обавезе према добављачима за лијекове за набавку инсулина, трака и ланцета, вакцина и друго, а наведене обавезе се плаћају према роковима доспијећа.

Обавезе за рефундацију за накнаду плата других корисника односе се на обавезе по основу рефундација плата за вријеме привремене спријечености за рад усљед болести.

Обавезе за појединачне рефундације односе се на обавезе по основу рефундација лијекова осигураницима Фонда.

Краткорочне обавезе и разграничења из трансакција између или унутар јединица власти (48.627.614 КМ) се односе на обавезе по зајмовима примљеним од ентитета који доспијевају на наплату до годину дана (14.500.000 КМ), обавезе према другим јединицама власти за порезе, доприносе и непореске приходе по записницима Пореске управе (2.484.177 КМ), обавезе према другим јединицама власти по основу рефундација за накнаду плата (29.230.037 КМ) и остале краткорочне обавезе из трансакција са ентитетом (2.413.400 КМ).

Обавезе по зајмовима примљеним од ентитета који доспијевају на наплату до годину дана, односе се на дио дуга по раније узетом зајму од Владе Републике Српске у износу од 80.000.000 КМ. Фонд је 19.02.2019. године закључио са Владом Републике Српске Анекс II уговора којим је пролонгиран рок доспијећа до 31.12.2019. године.

Обавезе према другим јединицама власти по основу рефундација за накнаду плата односе се на обавезе за рефундацију накнаде плате према буџетским корисницима: Буџету Републике (724.996 КМ), ентитету (26.018.120 КМ), јединицама локалне самоуправе (2.210.132 КМ) и фондовима (176.789 КМ).

Остале краткорочне обавезе из трансакција са ентитетом односе се на обавезе након спроведених мултилатералних компензација по основу више компензованих доприноса.

Дугорочне обавезе и разграничења исказане су у износу од 213.712.544 КМ, а чине их: дугорочне финансијске обавезе по зајмовима, дугорочно разграничени приходи, остале дугорочне обавезе и дугорочне обавезе и разграничења из трансакција са другим јединицама власти.

Дугорочне финансијске обавезе по зајмовима исказане су у износу од 155.476.728 КМ, а односе се на обавезе по кредитима код: Комерцијалне банке а.д. Бања Лука (8.042.132 КМ), Нове банке а.д. Бања Лука (18.074.091 КМ), НЛБ Банке а.д. Бања Лука (14.946.460 КМ) и „UniCredit Banka“ а.д. Бања Лука (114.414.045 КМ). Дугорочне обавеза које доспијевају у 2019. години износе 16.681.227 КМ (евидентирано на краткорочним обавезама).

Влада Републике Српске 14.12.2017. године дала је сагласност на директно задужење Фонда у износу од 133.000.000 КМ, за сљедеће намјене: рефинансирање постојећих индиректних кредитних задужења (85.000.000 КМ), увођење интегрисаног информационог система (12.000.000 КМ), измирење обавеза из ранијег периода (26.700.000 КМ) и финансирање законом утврђених права (9.300.000 КМ). Фонд је дана 15.05.2018. године, потписао Уговор о синдицираном дугорочном кредиту у износу од 133.000.000 КМ („UniCredit Banka“ а.д. Бања Лука 28.000.000 КМ, „UniCredit Banka“ д.д. Мостар 90.000.000 КМ и Нова банка а.д. Бања Лука 15.000.000 КМ). Анексом I Уговора утврђено је да Фонд кредит може користити најкасније до 30.05.2019. године. У складу са тим, Фонд је до 31.12.2018. године, повукао кредит у износу од 121.000.000 КМ, док је остатак од 12.000.000 КМ повучен у фебруару 2019. године.

Уговор о кредитном задужењу закључен је под сљедећим условима: рок доспијећа је 10 година са укључених 12 мјесеци грејс периода, промјенљива номинална каматна стопа која укључује шестомјесечни ЕУРИБОР и маржу износи 3,92%, ефективна каматна стопа 4,07%, а једнократна провизија за обраду кредита износи 100.000 КМ (0,07519% на укупан износ кредита). Ревизијом је утврђено да су повучена кредитна средства утрошена за дефинисане намјене.

Дугорочно разграничени приходи (18.756 КМ) односе се камате на стамбене кредите дате радницима у ранијим годинама.

Остале дугорочне обавезе исказане су у износу од 58.217.060 КМ, а односе се на обавезе по основу Споразума о начину плаћања дуга од 12.09.2017. године који је потписан између Фонда и Владе Републике Српске с једне стране и Fresenius Medical Care Deutschland GmbH (здравствена установа „Fresenius Medical Care Centar за дијализу“ Шамац и „International Dialysis Centers BV“ Бања Лука) с друге стране (детаљније објашњено под тачком 6.1.1. трансфери).

До истека рока за израду и достављање годишњих финансијских извјештаја плаћене су обавезе у износу од 35.666.411 КМ. Неизмирене краткорочне обавезе на дан 28.02.2018. године износе 158.125.807 КМ (обавезе из 2018. године у износу од 63.328.195 КМ и обавезе из ранијих година у износу од 65.305.581 КМ).

6.3.2.2. Властити извори

Властити извори исказани су у негативном износу од 113.901.506 КМ. Чине их: трајни извори средстава (2.088.986 КМ), резерве по основу ревалоризације нефинансијске имовине (62.471 КМ) и негативан финансијски резултат у износу од 116.052.963 КМ (негативан финансијски резултат ранијих година од 105.046.790 КМ и негативан финансијски резултат текуће године у износу од 11.006.173 КМ). По налазу ревизије мање је исказан негативан финансијски резултат текуће године за најмање 544.702 КМ, што је објашњено у тачки 6.2.3. извјештаја.

У 2018. години извршена је корекција финансијског резултата у износу од 641.340 КМ, односно колоне претходна година на билансним позицијама Биланса успјеха и

Биланса стања на основу пословних догађаја који су се односили на 2017. годину, а евидентирани су у 2018. години (на терет финансијског резултата текуће године у износу од 686.227 КМ по основу фактура Центра за радиотерапију ИМЦ д.о.о. и у корист финансијског резултата текуће године у износу од 32.821 КМ, по основу потраживања за банкарску гаранцију код Нове банке а.д. од Центра за радиотерапију ИМЦ д.о.о. у износу од 30.000 КМ и укидања ревалоризационих резерви за износ амортизације за 2017. годину од 2.821 КМ, док је финансијски резултат ранијих година коригован за износ од 12.065 КМ по основу амортизације ревалоризационих резерви за период 2013-2016. година). По основу наведеног извршено је објелодањивање информације у Образложењима уз финансијске извјештаје.

6.3.3. Ванбилансна евиденција

На дан 31.12.2018. године вриједности ванбилансне активе и ванбилансне пасиве Фонда исказане су у износу од 197.427.626 КМ и исте су потцијењена за износ од 12.000.000 КМ. Евидентиране су по основу:

- туђих средстава на коришћењу (119.629 КМ): фотокопирни апарати и опрема од добављача Алф-ом (83.917 КМ), опрема од добављача М-tel (22.353 КМ) и рачунарске опреме од Министарства финансија Републике Српске која се користи за рад у трезору (13.359 КМ);
- примљених гаранција за добро извршење посла и за обезбјеђење понуде (7.583.046 КМ);
- датих мјеница банкама за обезбјеђење уредног измирења обавеза (184.158.004 КМ);
- датих гаранција за уредно измирење обавеза у износу од 3.895.583 КМ, по основу изградње дијализних центара гаранција IDC BL (895.583 КМ) и гаранција International Medical Centers (3.000.000 КМ). У току 2017. године International Medical Centers и Фонд склопили су Споразум по којем је Фонд дужан да обезбиједи банкарску гаранцију на период важења од 3 године, а све трошкове око издавања и вођења гаранције сноси корисник. Нова банка ад Бања Лука је издала гаранцију и
- неоткупљених станова и објеката у износу од 1.671.366 КМ који се налазе на простору Федерације Босне и Херцеговине, а за које у Фонду не располажу документацијом да су исти откупљени од стране носиоца станарских права.

У оквиру ванбилансне евиденције није евидентиран износ од 12.000.000 КМ који се односи на дио одобреног, а неповученог кредита (одобрен је износ од 133.000.000 КМ, а у 2018. години повучена су средства од 121.000.000 КМ), што није у складу са чланом 48. став 1. Правилника о буџетским класификацијама, садржини рачуна и примјени контног плана за буџетске кориснике. Наведена неправилност је отклоњена у току 2019. године тако да за исту није дата препорука.

6.4. Биланс новчаних токова

У Извјештају о новчаним токовима исказани су приливи готовине из пословних активности у износу од 634.295.294 КМ и одливи готовине из пословних активности у износу 663.701.551 КМ, што је резултирало негативним новчаним током из пословних активности у износу од 29.406.257 КМ.

Фонд је исказао позитиван новчани ток од инвестиционих активности у износу од 24.328.155 КМ (приливи 25.217.380 КМ и одливи 889.225 КМ) и позитиван новчани ток из активности финансирања у износу од 12.863.405 КМ (приливи 121.000.000 КМ и одливи 108.136.595 КМ).

Исказана готовина и готовински еквиваленти на почетку периода у износу од 1.538.478 КМ, негативан новчани ток из пословних активности, позитивни новчани токови из

инвестиционих пословних активности и активности финансирања дају стање новчаних средстава на крају периода у износу од 9.323.781 КМ, које је у односу на претходну годину веће за 7.785.303 КМ.

У наведени извјештај о новчаним токовима, у складу са MPC-JC 2 Извјештаји о новчаним токовима, укључене су и трансакције по основу проведених компензација.

Биланс новчаних токова није састављен на начин како је то прописано чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника, јер су за 1.274.510 КМ (објашњено у тачки 6.3.1.1. извјештаја) потцијењени новчани токови из инвестиционих активности, а прецијењени новчани токови из пословних активности, па Биланс новчаних токова у потпуности не пружа релевантне информације о новчаним токовима у складу са MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима (параграфи 21, 22 и 25).

Препоручује се директору Фонда да обезбједи да се биланси новчаних токова сачињава у складу са чланом 42. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и MPC JC 2 – Извјештај о новчаним токовима (параг. 21, 22 и 25).

6.5. Временска неограниченост пословања

Фонд је извршио процјену наставка и сталности пословања и у Напоменама уз финансијске извјештаје дао образложење везано за сталност пословања, у складу са MPC-JC 1 Презентација финансијских извјештаја, параграфи 15.(ц) и 38.

6.6. Потенцијална имовина и потенцијалне обавезе

Споразумом између Владе Републике Српске, Фонда и Fresenius Medical Care i Internacional Dialysis Centres (установа која пружа услуге дијализног третмана) из 2017. године уговорен је отпис обавеза Фонда у износу од 7.045.001 КМ (9% од укупног износа обавеза на дан 31.05.2017. године које износе 78.277.786 КМ) који је условљен редовним измирењем заосталих обавеза према утврђеном отплатном плану (92 мјесечне рате) и редовним измирењем текућих обавеза у складу са уговорима. Уговорени износ отписа обавеза у складу са MPC – JC 19 – Резервисања, потенцијалне обавезе и потенцијална имовина, представља потенцијалну имовину Фонда, а информација о истој није објављена у Напоменама уз финансијске извјештаје. Такође, наведеним Споразумом је уговорено да ће повјериоци ослободити дужника плаћања затезних камата у износу од 16.183.065 КМ искључиво под условом да дужник изврши плаћање дисконтованог дуга (укупан дуг умањен за условљени отпис) у потпуности у периоду и на начин прописан одредбама овог Споразума и текућих обавеза у складу са уговорима. Као и у претходно наведеном и ову информацију је требало објавити у Напоменама уз финансијске извјештаје.

Судски спорови у којима је Фонд тужена страна објелодањени су у вриједности од 4.833.598 КМ, а односе се на спорове: са здравственим установама (857.409 КМ), за рефундацију накнада нето плате за вријеме привремене неспособности за рад (154.122 КМ), за рефундацију трошкова здравствене заштите по тужбама осигураника (185.804 КМ) и спорове по тужбама добављача (3.636.263 КМ) за испоручене лијекове, набавку сталних средстава и остало. Процијењено је и објављено у Напоменама да се по наведеним тужбама очекује одлив средстава у износу од 876.394 КМ (није потребно вршити резервисање, јер су обавезе евидентирание и објављене у нотама).

Управни одбор Фонда је у јуну/2016 донио Одлуку о куповни пословног простора за потребе филијале Фонда у Требињу. Фонд је дана 13.07.2016. године са физичким лицем закључио Уговор о купопродаји број: ОПУ-1238/2016 за куповину пословног простора у Требињу, у коме је у уводу („Претходне напомене“) у ставу 4. наведено да се у з.к. улошку број 3830 к.о. СП Требиње налази упис којим је установљено založno

право – хипотека на земљишту на коме је изграђена пословно-стамбена зграда у којој се налази и пословни простор који је предмет купопродаје. Због наведеног уписа, ставом 5. наведеног уговора је прецизирано да купац неће извршити исплату цијене док продавац не презентује Земљишнокњижни извадак у којем на земљишту на којем је изграђена зграда у којој се налази предметни пословни простор и гаража није уписана хипотека, с тим да је потребно извршити и брисање звјездице из з.к. улошка која је била уписана поред парцеле означене као к.ч. бр. 2625/1, а која се односи на непроведене захтјеве. У члану 4. уговора је дефинисано да ће купац исплату купопродајне цијене (1.274.510 КМ) извршити најкасније до 31.12.2016. године, под условом да му продавац достави доказ да је избрисана наведена хипотека на земљишту.

Продавац је 19.12.2016. године доставио доказ, односно Рјешење РУГИП ПЈ Требиње према којем је на основу Пресуде Вишег привредног суда у Бањалуци од 24.10.2016. године извршено брисање уписа заложног права, хипотеке на к.ч. 2625/1 на предметној стамбеној пословној згради и з.к. ул. 3830 к.о СП Требиње. Фонд је оспорио наведени доказ, како је наведено из разлога што у уговору нису наведене битне чињенице везане за хипотеку, односно није наведено да је уписник хипотеке употребио ванредна правна средства и зато у Фонду сматрају да спор око хипотеке није окончан. Фонд није исплатио уговорену купопродајну цијену, након чега је продавац поднио тужбу ради испуњења уговора. Фонд је такође, 07.04.2017. године, поднио тужбу против продавца ради поништења и раскида уговора, тражећи да се наведени судски поступци споје што није прихваћено од стране надлежног суда. Основни суд у Бањалуци је 12.03.2018. године донио Пресуду број 71 0 П 256887 17 П у корист продавца некретнине на коју је Фонд уложио жалбу другостепеном органу. Окружни суд у Бањалуци одлучујући према жалби Фонда донио је 15.10.2018. године Пресуду којом је жалба туженог дјелимично усвојена и то само у дијелу који се односи на накнаду штете, а у осталом дијелу жалба се одбија и означена пресуда потврђује.

На основу правоснажне извршне пресуде Основног суда у Бањалуци као и пресуде Окружног суда у Бања Луци од 15.10.2018. године, 10.12.2018. године достављено је Рјешење о извршењу којим се налаже Фонду да изврши исплату купопродајне вриједности пословног простора са законском затезном каматом на рачун тужиоца. Против наведене пресуде Фонд је поднио захтјев за понављање поступка Окружном суду Бања Лука и ревизију Врховном суду Републике Српске. Дана 31.12.2018. године на основу Рјешења о извршењу банка је извршила принудну наплату у износу од 1.755.238 КМ, а односи се на купопродајну вриједност пословног простора у износу од 1.274.510 КМ и припадајућу законску затезну камату и трошкове поступка у износу од 480.728 КМ. Фонд предметни пословни простор користи од 13.07.2016. године.

Судски спорови у којима је Фонд тужилац односе се на стечајне, ликвидационе и остале поступке у вриједности од 1.854.395 КМ, а објелодањено је да неће бити прилива средстава.

6.7. Напомене уз финансијске извјештаје

Уз финансијске извјештаје Фонда за 2018. годину достављене су Напомене које нису у потпуности сачињене у складу са чланом 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и у складу са МРС ЈС 1 - Презентација финансијских извјештаја, јер нису објелодањене информације везане за потенцијалну имовину и потенцијалне обавезе Фонда по основу Споразума између Владе Републике Српске, Фонда и Fresenius Medical i Internacional Dialysis Centres које се односе на условљени отпис обавеза и потенцијалну обавезу по основу затезних камата.

Такође, нису у потпуности презентована неусаглашена стања потраживања и обавеза на дан пописа и разлози неусаглашености у складу са чланом 18. тачка 3. Закона о

рачуноводству и ревизији Републике Српске и чланом 17. став (7) Правилника о начину и роковима вршења пописа и усклађивања књиговодственог са стварним стањем имовине и обавеза, што је као неправилност наведено и у ревизорском извјештају за 2017. годину.

Препоручује се директору Фонда да обезбиједи да се у Напоменама уз финансијске извјештаје објелодане све информације релевантне за разумијевање финансијских извјештаја које захтијева члан 46. Правилника о финансијском извјештавању буџетских корисника и МРС - ЈС 1 Презентација финансијских извјештаја.

Ревизијски тим

Божидар Кувелџа, с.р.

Синиша Марковић, с.р.